

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatos petis sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 80 fillér.
Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 555.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreszik: Próba, szerencse.

A képviselőház ülése.

A cseh-német kiegyezés.

A transzváli háború.

Beszélgetés Kubelikkal.

A tanítók estélye.

A szentesi pocsolyából.

A megcsúszott oltárízentség.

A telepátia csodája.

A református egyház közgyűlése.

Tárcza: Kubelik hangversenye.

**Regény-Csarnok: Dr. Moreau szigete. Irta:
H. G. Wells.**

Próba, szerencse.

Budapest, január 22.

Ismét új miniszterium van Bécsben. Windischgrätz-től Witte-ig be sűrűn változtak. Volt miniszter, a ki alig hogy bemutatkozott a magyar kormányhoz, már meg is bukott. A mikor közönségi tárgyalásra került volna a sor, már másik miniszter mutatkozott be. Ez pedig, mint mindenki igen jól tudja, nem is olcsó élcelődés, hanem a legkonkrétebb valóság. A nemzetiségi hétfejű sárkánnyal megküzdeni most Körber vállalkozott. Ez az új miniszterelnök neve. Hogy érdekes-e a nevét megjegyezni, majd elvállik. Annyi bizonyos, hogy hivatalos programjában erősen veri a mellét. Ugy

tűnik fel, mintha az az erős önbizalom, a mely a bemutatkozó sorokból kiolvasható, alapos öntudatból származnék. Csakhogy mi, a kik a kiegyezést és a gazdasági bonyodalomnak hosszabb időre való megoldását őszintén kívánjuk, már eleve nem bizunk Körber ur sikeres működésében.

Hogy valami külön gyógyszere volna a nemzetiségi s főként a cseh sebekre, azt ő maga sem említi. Már pedig a mi a fennálló bajok és mulasztások konstatálását illeti, ez nem új dolog még a csehek előtt sem. Ráműtattak azokra az előző osztrák kormányok is, még sem használt, holott a konziliáns modort azoktól sem lehetett elvitatni. Hogy épen most nagyobb hajlandóság mutatkozik a csehekben a kibékülésre, abban pedig egyszerűen kételkedünk — éppen a legutóbb történetek miatt.

Csak a napokban volt alkalmunk Stransky-nak és társainak eljárását jellemezni és leszállítani azt a saját értékére. Ennek bővebb vitatásába most felesleges volna bocsátkoznunk. Csupán egy tényt kell konstatálnunk. Az teljességgel bizonyos, hogy a Stransky-esetből a csehek újabb és az eddiginél talán veszedelmesebb agitáczióval fegyvert kovácsolnak. Hogy ez esztelenség, az mihamar ki fog tűnni, de józan gondolkozással most is megfejtethető.

A legutóbbi osztrák kormányok a legnagyobb engedékenységet tanúsították a csehek irányában, ezt ők maguk sem tagadhatják. Most, a mikor a zede-kérdésben való daczos ellenállással az uralkodó haragját is magukra vonták, csak nem gondolják a csehek, hogy még újabb és tulzottabb előzékenységgel fognak találkozni az új osztrák kormány részéről? Ezt maga Körber sem, a ki pedig bizonyára szeretné elragadni a békeangyal pálmáját, ígérhetné meg nekik. Ebből az következik, hogy a német-cseh kiegyezés újból csak ábránd marad, ha csak — a tizenkettedik órában meg nem gondolja magát egyik, vagy másik fél. De erre vajmi kilátás van.

A Körber-miniszterium vállalkozása is tehát amolyan próbaszerencse. Ha sikerül, fényes diadalt ül, ha nem, úgy nem vehet magára, mert csak az történik vele, a mi annyi elődjével történt s a kiknek sorsát, a diestelen kimulást ő is követni fogja.

De mert mi az állandóságot akarjuk, mert mi végre is más fontos belügyeinket kívánjuk rendezni s mert nem félünk attól, hogy a magyar kormány meg ne védene az új kiegyezésben a magyar gazdasági érdekeket, azért őszinte szívből sikert és állandóságot kívánunk az új osztrák kormánynak (B. sz.)

Beküldött czimekre két hétig ingyen küldünk mutatványszámokat.

TÁRCZA.

Kubelik hangversenye.

— Vasárnap január 21. —

Emberemlékezet óta nem látott a Fehér Kereszt nagyterme hangverseny alkalmából oly nagy és lelkes közönséget együtt, mint vasárnap délután, amikor az lázas izgatottsággal várta, hogy mikép nyilatkozik meg Kubelik Jan csodaszzerű művészete. Ember-ember hátán, az oszlopok alatt, a karzatokon csak úgy szorongott a művészet iránt lelkesülő aradi közönség egy része, mert majdnem ugyananyi kénytelen volt lemondani az élvezetről helyszüke miatt.

Pedig városunkat felkeresték már a zongora, a hegedű, a cello, az ének legnagyobb alakjai és héroszai — de egyik sem dicsekedhetett ily nagy mérvű érdeklődés felköltésével. Mi lehetett ennek oka? Valósággal oly tüneményszerű Kubelik művészete, hogy háttérbe tudja szorítani a hegedű királyait, vagy a művészet oly speciális oldalát mutatja be a 19 éves, vézna, kicsiny termetű, mielőtt még előtte senki megteremtene nem tudott? Ezt a kérdést kell megválaszolni, ami egy hangverseny tudósítás keretén belül csak körvonalozva történhetik meg.

Ami Kubelik Jan tüneményszerűségét illeti, azt megértették velünk megelőzőleg már a bécsi és budapesti bírálók. A hegedűjátás technikája valósággal orgiákat ül, átsapong oly sferákba, melyhez az értelem fel sem emel-

kedhetik, melybe a laikus szem betekinteni nem képes, káprázat fogja el és csak a sejtelen világít be alig észrevehetőleg, homályosan. A hegedű Kubelik Jan kezében oly hangszerré válik, melyben a hangokat nem is kell megteremtteni, úgy rémlik, mintha azokat a vonó érintése hozza csupán rezgésbe, mert hihetetlen, hogy több hang együttes hangzása, a négy ujjnak egyidőben való teljesen különböző, és egymástól elütő működése lehetséges volna. Kubelik Jan pedig ezt a csodát megteremtette. Alig 19 éves! tehát ifjúsága egymaga is állapítja meg tüneményszerűségét.

Azonban a kérdés második részét, hogy háttérbe szorítja-e a hegedű királyait, egyszerűen igennel nem tudnám megfelelni. A trónt csak megosztja velük, de feljük még helyezni nem lehet. Az a művész, ki a technikában a képzelhető legtökéletesebbet nyújtja, vagy az a művész, aki a szív, a lélek összes érzelmeit belévarázsolja hangszerébe, nagy és utólráhatatlan és a világ csodálkozására méltó. De a művészetnek egy abszolút tökélyét is sejteti már Euterpe, a zene örökéletű muzsája és ez a tökély az, melyben a technika és az értelem egyesül széjjelválaszthatatlanul. Ily értelemben a művész a művészek fejedelme, és Kubelik Jan ez lesz. Benne a technika még nem volt személyesítőjét ünnepli a világ és ez a fényes, ez a ragyogó tehetség ezért hozta joggal lázba a művészet iránt lelkesülő nagy közönségünket.

Vasárnap délután 5 órára volt kitűzve a hangverseny, Kubelik a délutáni vonattal érke-

zett Nagyváradról Aradra és így épen csak annyi ideje volt, hogy átöltözködjék. Városunk, megyénk intelligenciája, szép asszonyok, üde lányok pompázó ruhában jöttek el meghallgatni a hegedű csodát.

A kíváncsiság, az izgatottság a forrponton. Mindenki valami rendkívülit vár. Sokan nem hisznek a szárnyaló magasztalásnak. Hjah! a magyar hamar extázisba jön és sokszor pazarolja tetszését az érdemtelentre. Hátha itt is csak az a bizonyos szalma tűz lobogott...? És vár mindenki nyughatatlanul. Pontban 5 órakor fellép a dobogóra a kis Kubelik. A dörgő taps nem hoz kifejezést szenttelen arczára. Elnémul a zaj, mikor a fiatal művész előre lép és belevág hangszerébe.

Ernst fis moll hangversenyét kezdi és már az első taktusok után előtörő oktáv futamok és kettős hangú passageok megmutatják az oroszlan körmököt. Majd édes kantilénába fordul, a mű kissé szentimentális, de behizelgő témáját annyi érzéssel, közvetlenséggel játsza, hogy a csata az egész vonalon meg van nyerve. A közönség, mint egy lánczra fűzött rab csüng a vékony, hajlongó s talán aethetikailag nem is egészen tökéletes állásban hegedülő művészen, kinek arczára csak az hoz olykor némi változottságot, hogy bozontos fürteiből egy csomó a szemébe csapódik. Különben az egykedvű, szinte merev arcz bámulatos ellentéte a kezéből félelmesen viharzó hanghullámoknak.

A kíséret most elnémul, a mű piece de resistance-a következik, a híres Kadenzia, ame-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 22.

A kvótával röviden végzett ma a képviselőház. Összesen három felszólaló volt. *Polónyi Géza* beszélt hosszan, unalmasan. Teljesen alaptalanul szofizmákon fejtegette a döntés törvénytelenességét. Annak dacára, hogy nagy slágereket ígért, hatástalanok maradtak megjegyzései még a 35%-os kvóta ígéretről tett kijelentései is. Feltűnést csupán a határozati javaslata tett, a melyben felirat küldését kérte a döntésnek hatályon kívül helyezése iránt.

Hódossy Imrének ellenérvelése után *Komjáthy* igyekezett támogatni *Polónyi* tarthatatlan álláspontját, a melyet aztán végleg lezáfolt.

Szell beszéde után a Ház tudomásul vette a miniszterelnöki átiratot s rövid szünet után rátért a házszabály revíziójára.

Részletes tudósításunk az ülésről a következő:

Előterjesztések.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, báró *Fejérváry Géza*, *Plósz Sándor*, *Lukács László* és *Hegedüs Sándor* miniszterek.

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket.

Neményi Ambrus előadó: Beterjeszti a lelkesítő fizetések kiegészítéséről szóló javaslatra s az egyetemi építkezésre vonatkozó jelentéseket.

Szell Kálmán miniszterelnök beterjeszti az állami számvéviszék jelentését az államháztartás állapotáról 1888-tól 1897-ig.

A Ház ezután *harmadszori* olvasásban is elfogadta az 1900. évi *Ujnczmegejárnásról* szóló javaslatot.

A kvóta.

Most tárgyalta a Ház a miniszterelnök átiratát a királyi kvóta-döntés tárgyában.

Polónyi Géza: A király döntéséről s illetve a király tényéről azzal a respektussal fog beszélni, a melylyel a parlament mindig adózni szokott. Beszéde különben egyéni vélemény. Tény az, hogy a kvótát már több ízben úgy állapították meg, hogy ezt a törvényhozás előbb le nem tárgyalta. Kérdés, hogy a kvóta-bizottságoknak legutóbbi megegyezése elég alapul szolgál-e a kvóta emelésére? Szó szerint nem. A király csak akkor dönthet, ha a két törvényhozás megállapodni nem tudott, de az osztrák

parlamentet elnapolták, mielőtt még a kvótát csak tárgyalhatta volna is.

De más tekintetben is törvénytelennek tartja a döntést. A király ugyanis csupán a törvényhozás elé terjesztett adatok alapján dönthet. Bármilyen adatokat terjesztett is azonban a miniszterelnök a király elé, azok alapján a király nem dönthetett. Szeretné, ha a miniszterelnök felelne arra a kérdésre, hogy történt-e előzőleg egy 35%-os kvótaigéret? Ha történt, a miben nem kételkedhetik? *Szell* még érdemeiket szerzett magának. De itt egy érdekes tényről kell felemlíteni. Deczember 14-én *Forst dr.* osztrák kvóta-bizottsági tag nyílt ülésben kijelentette, hogy *Clary* akkori miniszterelnök bizalmasan kijelentette, hogy ha netán ezuttal is a királynak kellene döntenie, úgy 35%-os kvótában dönt. Hát ez, ha igaz, olyan megsértése a törvénynek, s az alkotmánynak, a melyenre példa csak nálunk lehet. *Szell* a 35%-ra ígéretet nem tett, az bizonyos, tehát tett más. És akkor meg van magyarázva az, hogy miért nem maradhatott a magyar kvótábizottság a 34%-on alól. Azért nem, mert nyomást gyakoroltak rájuk. Ily körülmények között az alkotmány csak rongy, a mely egy pulturát sem ér.

Egy határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint, miután a királyi döntésnél a 67. XXI. törvénycikkben megállapított előfeltételek nem voltak meg s ezek mellőzésével keletkezett a döntés, s miután Ausztriában működő parlament nem volt, mert a Reichsrath el volt napolva, s így a kvótát nem tárgyalhatta, a képviselőház az átiratot tudomásul nem veszi, hanem rámutatva a döntés törvénytelen ségére, a képviselőház feliratilag kéri a döntésnek hatályon kívül való helyezését, s a felirat szerkesztésére 25 tagu bizottságot küld ki.

Hódossy Imre: Mindenekelőtt tagadja *Polónyi* álláspontját, mintha Ausztriában alkotmányosság nem volna. Meg van az úgy jogilag, mint tényleg is. Ha ott Ausztriában a parlament normálisan nem működhetik, abból még nem következik az alkotmány eltörlése s a 67-iki kiegyezés megszűnése.

Polónyi: De igenis csődöt mondott! A 48-as alkotmány szerint kell kormányozni!

Hódossy Imre: A király arbiter-választott bíró, a kinek döntenie kell, ha a parlamentek meg nem egyeztek. Tekintet nélkül arra, hogy mily okból nem egyeztek meg, mert törvénytelen állapotot nem idézhet elő. Az adatokra nézve pedig csak akkor állhat elő törvénytelen ség, ha hamis adatok alapján kellett volna döntenie. Ezért a kormánya volna felelős. A hamiságnak a lehetősége itt ki van zárva. Nem fogadja el *Polónyinak* egyetlen érvét sem és így

határozati javaslatát sem, hanem tudomásul veszi a miniszterelnöki átiratot. (Helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla egyetért *Polónyival* és szintén törvénytelennek tartja a döntést. A király elé terjesztett adatokat ismerni akarja. A *Polónyi* javaslatát elfogadja.

Elnök a vitát bezárja.

A miniszterelnök beszéde.

Szell Kálmán miniszterelnök: Teljesen magáévá teszi *Hódossy* érvelését, de utalni akar azokra a tévedésekre, a mik még *Polónyi* beszédeiben, de utóbb a *Komjáthy*éban is meg voltak. A felelősséget azokért, a mik történtek, elvállalja minden irányban s azért adott alkalmat a tárgyalásra. Közjogi és alkotmányjogi tekintetben teljes rigorozitással járt el. Tiltakozik az ellen, hogy itt a legcsekélyebb tekintetben is törvénytelen ség történt volna, mert ha bármily csekély rész is az, ahol valami törvénytelen, ott minden törvénytelen. Ilyen distinkciót nem ismer el. (Élénk tetszés.)

Polónyi Géza: A miniszterelnök ur nagy szónok.

Szell Kálmán: Megengedem. Ugy látszik, értek a mesterséghez, mert rögtön felismertem a turpisságot. (Zajos derűtség jobbról.) Azt állítani, hogy a királynak nem volt joga döntenie, abszurdum s a törvények világos félremagyarázása. A kvóta-javaslatot a két parlament elé terjesztették, a bizottságok működtek és a működés alatt a két törvényhozás is küldte, sőt a parlamentek bizottságok is kiküldte, csak hogy időközben elnapolták a Reichsrathot, de a tárgyalás megkezdődött a bizottságban. Már pedig itt az kérdés, hogy beterjesztették-e a javaslatokat a parlamentek elé és hogy megegyeztek-e? Ha nem terjesztették be, vagy ha megegyeztek, úgy a király nem dönthet, de az ellenkező eset áll. *Polónyi* azt mondja, hogy a 67-es kiegyezés lyukba esett. No hát ez csak élczelődés. Az törvényt bölcs emberek sokkal bölcsebben alkotják meg, semhogy a tuloldalalon szerették volna. Minden eshetőségre gondoltak és intézkedtek. Ráfogni egy törvényes intézkedésre, hogy törvénytelen, az könnyű, de bebizonyítani nehéz. Így nem tánczolunk együtt s így nem is okoskodunk. (Derűtség.)

Az adatokra nézve a törvény azt mondja, hogy a király az előterjesztett adatok alapján dönt. Ki terjeszti elő az adatokat? Nemde a miniszterelnök? Ez kétséget sem szenved. Ehhez joga van. A király elé pedig két oldalról terjesztenek elő adatokat, csak azután dönt. Ez is törvényes tehát. Ami a *Forst* nyilatkozatát illeti, azzal nem szolidáris. Csak azzal szolidáris, a mi történt. Sajnálja, hogy odaát olyan erősen agítálnak a kiegyezés ellen, de ez ellen is, meg *Polónyinak* kiegészítés ellen, amely alapon továbbra is szilárdan megáll. (Eljenzés a jobb oldalról.)

Polónyi Géza őszintén örvend annak, hogy odaát végre először hall egy őszinte eljenzést a miniszterelnök beszédére. (Élénk derűtség, zajos eljenzés jobbról.) Különben a kiegyezésről az a véleménye, hogy lyukba lyukat csinálni lehetetlen. (Derűtség.)

A képviselőház ezután nagy többséggel elfogadta a miniszterelnöki átiratot és elvetette *Polónyi* javaslatát.

A házszabályok revíziója.

Szünet után *Rohonyi Gyula* előadó ajánlására egyhangulag elfogadták a házszabályok revízióját célzó jelentést.

A legközelebbi ülés pénteken lesz, amikor a lelkesítő jövedelem kiegészítésére s az egyetemi építkezésre vonatkozó póthitel-törvényjavaslatot tárgyalják.

TAVIRATOK.

Udvari hírek.

Bécs, január 22. (Saját tud. távirata.) *Rainer* főhercegnél tegnap kihallgatás volt, a mely alkalommal a főherceg többek között *Széchenyi* Manó grófot, a király személye körüli minisztert, *Szécsen* grófot, *Cziráký* grófot és *Batthyány* herceget fogadta. *Jenő* főherceg, a ki már felépült betegségéből, kihallgatáson volt ő felségénél.

lyet *Wieniavszky*, a lánglelkű lengyel hegedüs szerzett bele osztrák hegedüművész kollegájának ezen híres művébe. A kadenciát azonban maga Kubelik tökéletesítette, szélesítette saját gondolataival és alkotott egy olyat, amely egyenesen méltó párja *Paganini* Kadenciáinak. Természetes, hogy úgy is játszotta, amint kivüle senki sem tudná ez idő szerint eljátszani. A közönség lélegzetét visszafojtva hallgatta a szédületes futamokat és a hegedü technikájának eddig előttünk ismeretlen eszközeivel előidézett harmóniát: a dupla üveghangokat, a pizzicato trillákat, amelyek eddig csak a papíron léteztek. Ez az ördögös kis fekete művész, bámulatosan fejlődött ujjával és különös rátermettségével, született zsenialitásával megmutatta a lehetetlent. Vége-hossza nem volt a tapsnak, mikor a mű záró akkordjai hangzottak. A kis rózsás kacsók, a férfi tenyerek összeverődésének zajgó lármája között kellett Kubeliknek többször megjelenni a pódiumon. És olyan szerény a köszönné is, mintha el akarna magától mindent háritani. Csak kissé biccenti meg érdekes fejt.

Következő számában már nem a jongleur, a ki keze ügyességével kápráztat. A szívhez szól. *Banizzardi* Boszorkánytánczát és *Wieniavszky* Legendáját játsza poézissal, édes tisztasággal és a belsőkhöz férközni tudás művészetével. E számával azután halomra dönti mindazon állításokat, amelyek őt csak a rideg külső technika mesterévé akarták megtenni. Hogy kifejezés és lélek van hangjában azt még inkább bebizonyította a *Sarasate* cigány danában, amelyet ezután játszott. És csodálatos a

fajunktól teljesen elütő cseh muzikus mennyire eltalálta a magyar hangulatot. Csak zsenivel születethetik ily ösztönszerű érzék az ilyen légkör muzikája iránt.

A magyar zenének különösen oly jellegzetes atónusa, tempóiban, fordulataiban és hangösszetételéseiben olyannyira elütő minden más zenétől, hogy aki nem magyar földön születik, sohasem fogja azt eltanulni. És ime a cseh Kubelik „csak egy kis lány van a világon“ dalában annyi hangulat, tuláradó ér és eredetiség volt, hogy bámulatba ejtett.

A tetszés azonban a végsőkig fokozódott az angol királyi himnusz fölött *Paganini* által írott és halála óta más mint Kubelik által még nem játszott változatok hangzásánál. E variációkban mutatta meg a művész igazán, hogy jelenleg, a mi a hegedülés technikáját illeti, ővé az elsőség. *Thomson* a „lütichi *Paganini*“ csak másodrendű epigon. Amit a kis Kubelik művel, az maga az abszolút technika, olyan boszorkány munka, amiért a középkorban megégették volna.

Pizzicato-trillák, horribilis hang lavinák, dupla üveg hangok, tökéletes arpeggio, gyönyörű trillák, aczélos staccato és mindezekben a bámulatos könnyedség, tisztaság és biztosság, ezekkel szédíti az embert e számának eljátszásakor. Volt is olyan taps, aminő egyhamar nem lesz a teremben.

Közben *Dombai* egy hangulatos hegedü opuszát játszott Kubelik-stílusban amivel minden meg van mondva.

Kubelik Jan a mai déli vonattal Magyarvárra utazott, ahol holnap hangversenyt tart.

A telepítési ankét.

Budapest, január 22. (Saj. tud. távirata.) A telepítési kérdésben összehívott ankét ma folytatta tanácskozását. Jelentős be-
szédeket mondottak Hegedűs Loránd dr., Návay Lajos és Rákosi Jenő. A tanácsko-
zást holnap délelőtt folytatják.

A francia hajóraj szaporítása.

Páris, január 22. (Saját tud. táv.) A Figaró felhatalmazást kapott arra, hogy határozottan demontálja azt a tőzsdén elterjedt hirt, hogy a kormány egy milliárdnyi kölcsön fölvételét határozta el a flotta szaporítás költségeinek fedezésére.

A cseh-német kiegyezés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 22.

Az új osztrák miniszterelnök, Körber dr. erősen dolgozik a cseh-német kiegyezés megvalósításán. Mindenekelőtt való feladatának tekinti, hogy a nyelvkérdést az ellenfelek megnyugvására valahogy megoldja, a mi módot nyújtana a reichsrath munkaképessé tételére s a fenyegetően felhalmozódott törvényhozási munkálatok elvégzésére.

A német pártok tegnap konferenciát tartottak, a melyen oly értelmű megállapodás jött létre, hogy elvben helyeslik a kormány békéltető szándékát, az értekezleteken részt vesznek abban a reményben, hogy még február hónapra összehívják a reichsrathot.

A békéltető értekezlet az előzetes tárgyalások menetéhez képest vagy e hónap 29-én vagy legkésőbb február 5-én fog összeülni, elnöke pedig nem a miniszterelnök lesz, amint az 1890-ben történt, hanem két ezután választandó elnök, akik közül az egyik német, a másik cseh lesz, fog. felváltva elnökölni. Mihelyest a pártok megnevezték megbizottaikat, az ő feladatuk lesz vagy egy előzetes értekezleten megállapítani a tanácskozás formális rendjét, vagy pedig azonnal az érdemleges tárgyalásokba fogni.

Körber dr. miniszterelnök nyelvtörvényjavaslatát csak abban az esetben vennék tárgyalás alá, ha a megbizottak azt a tárgyalás alapjául elfogadják és ha a tanácskozás résztvevőinek köréből más megfelelő javaslat nem kerülne elő, amelyre a tárgyalások támaszkodhatnának. A kormány által készített javaslat csak arra való, hogy a tárgyalások azonnal való megindulását lehetővé tegye és a különben elkerülhetetlen idővesztéstől megóvjon.

A baloldal német pártjainak tegnapi konferenciájáról a következő kommunikét adták ki:

A baloldal német pártjainak elnökkonferenciája tegnap délután összeült a képviselőházban. Az értekezleten jelen voltak: a német néppárt részéről Hochenburger dr., Hoffmann von Wellenhof dr. és Kaiser képviselők; a német haladó-párt részéről Funke dr., Gross dr. és Pergelt dr.; az alkotmányos nagybirtokosság részájáról Baernreither, Schwegel báró és Stürakh gróf; a keresztény-szociális pártegyesülés részéről Liechenstein herczeg és Weisskirchner dr.; a szabad német pártegyesülés részéről Kink képviselő, Gessman dr. és Grabmay dr. kimentették távollétüket. Lueger dr. nem jelenhetett meg, mert egy hét óta szabadságon van délen. A politikai helyzet legújabb alakulásának beható megvitatása után az összegyűlt elnökök egybehangozóan a következő nézetüknek adnak kifejezést:

A baloldal német pártjainak elnökkonferenciája helyesli a kormánynak

velük között szándékát, hogy megegyezési akciót indít a csehországi és morvaországi németek és csehek között s e végre nemsokára parlamenten kívüli értekezletre hívja össze az említett országok két nemzetiségének bizalmi férfait, és annak a nézetének ad kifejezést, hogy e két tartomány valamennyi nemzetiségi pártjának képviselőit kell az értekezletre meghívni. Az elnökkonferencia azonban, a midőn a képviselt pártok kiküldik bizalmi férfiakat erre az értekezletre, abból a reményből indul ki, hogy a reichsrathot legkésőbb 1900. február hónapjában összehívják. A baloldal német pártjainak elnökkonferenciája a parlament alkotmányos működésének mielőbbi folytatására annál nagyobb súlyt vet, mert a birodalom fenyegető belső helyzete napról-napra sürgősebben követeli a rendezett politikai és nemzetiségi viszonyok helyreállítását, fontos gazdasági kérdések megoldását és a törvényhozás és a kormányzat intenzív munkásságát az állam évek óta súlyosan elhanyagolt gazdasági feladataiban.

Az értekezlet felhatalmazta Funke dr. elnököt, hogy Körber miniszterelnököt értesítse a tanácskozás eredményéről.

A belső kérdések mellett a közös érdekű ügyek is foglalkoztatják Körbert s ezek megbeszélése végett még e héten Budapestre utazik, hogy a magyar kormány tagjaival tanácskozzék.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 22.

Két heti bizonytalanság után az végre bizonyos, hogy Ladysmith előtt döntő mérközés volt Buller és Joubert hadai között. A körülzárt városból örvendezve jelentik az angol táviratok a reménység újraébredését, hogy meghallották Buller ágyuinak dörgését. A burok a felmentők közelsége folytán kettőzött erővel próbálkoztak a város bombázásával, de White csapatai most ujult erővel állottak ellen abban a hitben, hogy a felmentés már csak rövid ideig késztetik.

Warren tábornok hadosztálya került Buller csapatai közül elsőnek tűzvonalba, s pusztító harcra kezdett. A burok erősen tartották pozícióikat, s a hivatalos távirat is mindössze több jelentéktelen pont feladását említi sikerként, konstatálván, hogy a legfontosabb pozíciót változatlanul megtartották a burok. Egy ma érkezett későbbi keletű táviratában pedig jelenti Buller, hogy Warren tegnap egész nap harcban állott, s a balszárnyon mintegy két mértföldnyire előre nyomult, a dombos területen — a hol taktikai okokból is adhat az ellenfél térelőnyt — nem határozható meg, mennyi talajt hódítottak az angolok, de hiszi, hogy komolyan előrenyomulnak.

Az angol tábornokok határozott, nagy optimizmusa mellett ez a szövegezés, hogy Buller „hiszi a komoly előrenyomulást“, azt jelenti, hogy a burok épen nem hagyták magukat visszaszorítottatni Warrentől.

Mai távirataik a következők:

Mit hisz Buller?

London, január 22.

Buller tábornoknak egy tegnap este 9 órakor Spearmans-Kampban feladott távirata jelenti:

Warren tábornok egész nap folytatta a harcot, főleg a balszárnyon, amely körülbelül két mértföldnyire nyomult

előre. Minthogy a terület nagyon dombos, nem igen határozható meg, mennyi talajt hódítottak eddig az angolok. Azt hiszem azonban, hogy komolyan előrenyomulunk.

A Times-nak jelenti Spearmans-Kampból tegnapi kelettel, hogy a burok hadállása négy mértföldnyire van Trichards-Driftől északnyugatra. Az ellenség védőművei nagyjábólra kő-sánczokból állanak. A múlt éjjel az ellenség jobbszárnya elhagyta állását.

A burok kedvüket veszítették.

Angol forrásból párja érkezik annak a sürgönynek, melyet az oranjei burok elkedvetlenedéséről bocsátottak a múlt hetekben világra. Most egyik legnagyobb londoni újság délafrikai levelezője kedveskedik e fajta, nyilvánvalóan hamis hírrel, angol honfitársainak, hogy éleszgesse bennök a felcsillanó reményt. A sürgöny, melyet kellő óvatossággal lehet csak fogadni, így hangzik:

London, január 22.

A Times-nak jelenti lourenco-marquezi tudósítója 20-iki kelettel, hogy igen jól beavatott helyen arról értesült, hogy a burok csapatok a Ladysmith ellen intézett támadások teljes balsikere miatt és azért, mert máshol képtelenek előrenyomulni, teljesen elvesztették bátorságukat. A legénység elvesztette minden bizalmát és úgy nyilatkozott, hogy oktalanság emberéletet kockára tenni sikerre való kilátás nélkül. A csapatok vezetői szintén így vélekednek.

Kimberley tájékaról.

London, január 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Mochudieből 12-iki kelettel: Egy bur őjrát felakarta gyújtani Gaberones állomást, de az angol pánczélóvonatok megakadályozták. Az ellenség elmenekült.

Ugyanennek az ügynökségnek jelenti Gaberonesből 14-iki kelettel, hogy Planer ezredes kikémlelte a burok állásait a krokodilus-víz-esések mellett. A gaberonesi vasuti hidat újra felállították.

Transzvál és Amerika.

London, január 22.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Lorenc-Marquezból tegnapi kelettel: Davis, az Egyesült-Államok belügyi segédtitkára ideérkezett és látogatást tett a főkormányzónál. A főkormányzó nagyon barátságosan fogadta Davis-t és megkérte őt, hogy adja át Mac Kinley elnöknek barátságos érzelmeinek kifejezését.

A transzváli kormány értesítette Davis-t, hogy elküldi Krüger elnök szajonkocsiját, a mely majd Pretóriába hozza őt.

SZINHÁZ ES IRODALOM.**A színház műsora:**

Kedd: Idegesek, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szerda: B a b a, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Carmen, opera. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Szep Helena, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: B a b a, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: A gyimesi vadvirág, népszimű. Este: Ingyenélők, népszimű. (Páros bérlet.)

* **A Magyar Színház igazgatóválsága.** A főváros legfiatalabb színházában, a Magyar Színházban kitört a válság, a mely különben ennél az intézetnél elég gyakori és nem is meglepő. Beöthy Lászlót, a színház igazgatóját a részvénytársaság igazgatósága felfüggesztette állásától, mert a próba zavartalansága érdekében nem akart egy részvénytársasági igazgatót a próbán megtűrni. Ez szombaton történt s akkor a felfüggesztést Beöthy nem vette tudomásul, mint szerződésével ellenkezőt és így jogosulatlant. Miután azonban a társaság igazgatósága

kijelentette, hogy működésében meg fogja akadályozni, visszalépett az igazgatói állástól s perrel támadja meg a részvénytársaságot, a mely ok nélkül tette lehetetlenné működését s evvel szerződészegést követett el. A színház ügyeit egyelőre Szilágyi Vilmos színész vezeti. A színház határozott rokonszenvvel foglalt Beöthy mellett állást s szolidaritást vállalt vele. Mikor a részvénytársulati igazgatóság felfüggesztő határozatát hirdetéssel közzétette a színházban, Sziklai Kornél a színpadra gyűjtötte a színház minden tagját; megjelent ugyanott Hegedüs Béla, a részvénytársaság elnöke is. Sziklai ekkor beszédet intézett hozzá, a melyben a színészek nevében kérte, hogy hasson oda, hogy Beöthy tovább is a társaság élén maradjon. Mély csend közepette mondotta el Hegedüs, hogy neki is az volt a legfőbb vágya, hogy kiegyenlítse az ellentéteket, de Beöthy László igazgató nem fogadta el a végrehajtó-bizottság feltételeit s ezért a részvénytársaság igazgatósága megerősítette tegnap hozott határozatát és esetleg erőszakkal is megakadályozza Beöthyt abban, hogy igazgatói működését folytassa. — Ily körülmények között máris sűrűn emlegetik az igazgató-jelölteket. Mint tudósítónk értesül, a Magyar Színház nem kap új igazgatót. Hegedüs Bélára ruházzák ezt a tisztet s mellette az egyik rendező — előreláthatólag Szilágyi Vilmos — működik majd, mint művezető.

* **Faust.** A mai előadás nagyobb közönséget érdemelt volna, mert *Déri, Odry, Ruzsinszky, Rédey* és *Pintér* kiváló énektudásukkal kellems színházi estét szereztek a lelkesen tapsoló közönségnek.

* **Kubelik második aradi hangversenye.** Az a lelkesedés, mely vasárnap délután a Fehér Kereszt nagytermében Kubelik csodás és megközelíthetetlen játéka közben tombolt, arra indította a geniális művészt, hogy *csütörtökön f. hó 25-én* megismétli hangversenyét a következő műsorral:

- I. *Paganini* D-dur hangverseny.
- II. *Bach* Chaconne.
- III. *Godard* Bercenxe.
- IV. *Paganini* Hexentanz.
- V. *Ernst* Airs hongrois.

Ezen hangversenyre is a jegyek nagy része már elkelt; jegyek még válthatók Révész Nándor könyvkereskedésében.

* **Ujházi Ede Temesvárott.** Ujházi Ede, a Nemzeti Színház kitűnő művésze, a héten vendégjátékot kezd a *temesvári* színpadon. A művész négy estén át lép fel a Constantin abbé, A miniszter előszobájában, az Országgyűlési szállás, a Bűnös és a Lengyel zsidó című darabokban.

Beszélgetés Kubelikkal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

Bizonyos elfoglaltság vesz erőt a hétköznapi emberen, amikor isten áldotta művészszel társalog. Az a szédületes magasság, a melybe a művész tehetségével, geniálisával felhatol, mintha nem tűné meg az oly embereket, kik alacsonyabb, a mindennapi élet légkörében élnek. A különböző légkörben élők, miután az érintkezési pont hiányzik, nem melegednek fel egyhamar és ennek folytán a társalgás konvencionális ürességek közt folyik, melyek nagyon hamar elfárasztják és kedvetlenné teszik a nagy művészeket.

De Kubelik nem tartozik azok közé, kik elfoglaltá teszik az embert. Az ő fiatalága, az ő végtelen szerénysége, a folytonos mosolygása, bátorítólag hat a vele társalkodóra és csakhamar könnyedén indul meg a diskurzió.

Dunkel impressarióval való régebbi ösmertességem folytán abba a kellemetes helyzetbe jutottam, hogy hosszasan kedélyes diskurzust folytathattam a művészszel és ezen társalgás

arra a meggyőződésre juttatott, hogy Kubelik fiatal ember ugyan, de aki saját művészeti világán kívül álló dolgokról is bir tudomással. Van benne a száraz humornak egy neméből, a mely az éles megfigyelési képesség által megerősödve, őt szellemes és élvezetes társalkodóvá teszi. Egy-egy megjegyzését a jellemzés kedvéért a következőkben, párbeszéd formájában, — úgy amint történt — iktatom ide.

— Hallott már Jan ur cigányokat játszani?

— Őszintén megvallva, a cseh nemzeti muzsikásokat kivéve, melőtt Budapestre jöttem, nem volt alkalmam a népek istenadta zenei tehetségét megösmerni. De, ha az országokat be fogom járni, első vágyam mindenütt az lesz, hogy meghallgassam a népzeneészeket.

— Nemde, csak így lesz képes megérteni az egyes nemzetek zenei sajátosságát, melyeken a zeneszerző gondolatai oly gyakran alapulnak.

— No igen! *Dvorcák*-ot pl. nem érti teljesen meg az, ki a cseh népdalokat a maga hamisítatlan eredetiségében nem ösméri; és azt hiszem *Liszt*-ét sem lehet helyesen interpretálni, ha a magyar népdal eredetiségébe nem hatolt a művész.

— Ön megczáfolja ezen állítását, hisz ön a „Csak egy kis leány van a világon“ — úgy játszotta, mint egy telivér magyar.

— Nem kérem, most Budapesten három cigányprimástól is hallottam ezt a dalt eljátszani és ha megközelítettem a népdal igaz érzését, ezt csak ennek tulajdonítom. De ha megengedi az önök cigányaira volna egy megjegyzésem.

— Ezer örömmel hallgatom — és mi volna az?

— Lássá kérem, a sajtó igazán nagyon hízogően nyilatkozik művészetemről; de ha Ön tudná, hogy mily végtelen szorgalommal értem el azt, amit tudok, nem is hinné el nekem. Éreztem magamban, hogy tudnám ezt azt a nehézséget leküzdeni, és egy láthatlan erő adta a kitartást arra, hogy tényleg le is küzdjem. De van valami, amit sem szorgalom, sem kitartás, sem művészi ambíció nem tud megvalósítani és ez például az, amit én az Önök cigányainál tapasztaltam. Ők eljátszották nekem a dalt, én utána játszottam. Nem fog szerénytelennek tartani, ha azt mondom, hogy jobban játszottam el technikai szempontból, mint a cigány; de volt valami az ő játékában, ami zenei szempontból minden szabályon felül áll, ami dalának bizonyos koloritet adott, melyet utánozni nehezebb, mint a pizzikato-trilla kiverése.

— Ön a nemzeti sajátosságot érte ez alatt.

— Igen — ez az; már sejtem egy kissé, de azt határozottan mondhatom, hogy hangversenyteremben vállalkozom ugyan a népdalok eljátszására, de ha a cigányprimás azt fogja mondani, hogy nem jól játszottam, akkor neki van igaza.

— Nem volna szives, uram, valamit családjáról mondani.

— Oh a családom? Nagyon szivesen. Az én családom igen kicsiny. Édes anyám, egy bátyám és egy öcsém. A többiek távol állók, alig is ismerem.

— Beszéljen kérem valamit édes anyjáról — igen?

— Nagyon köszönöm e kérdését. Lássá annyian interjuváltak már, és megelégedtek azal, ha megtudták, hogy ki az anyám, hol lakik és mivel foglalkozik, de ön uram jobban érdeklődik és ez jól esik nekem. Rajongó szeretettel csüngök édes anyámon, mert neki kö-

szönhetem, hogy a művészetnek szentelhetem magam. Édes atyám kertészt akart belőlem faragni, de édes anyám lopva juttatta kezembe bátyám hegedűjét és gyakran énekelt munkája közben és én a hegedűn próbáltam dalait eljátszani.

— Minő dalok voltak azok?

— Nem volt e daloknak nevük, nem is volt szerzőjük, az ő kebléből fakadtak azok. Ha értett volna a kotta letevéshez, híres zeneszerző vált volna belőle.

— Ir neki gyakran?

— Minden hangversenyről értesitem — és minden levélben azt írom, hogy ez nem az én, hanem az ő dicsősége. A nyáron otthon voltam nála; mikor elbucsztam tőle, ezt mondá: „Légy nagy és híres, de magad sohse tartsd magad nagynak és híresnek!“ És ezt mélyen bevéstem szívembe. Áldja meg érte a jó Isten.

És mikor ezt elmondta, mintha egy könyösepp gyöngyözött volna szemében.

— Nem unja még, ha szembe annyit dicsőítik?

— Oh uram, jól esik ezt hallani. De egyszer nagyon elnevettem magam a dicséret folytán.

— Ügyetlen volt talán a dicsőítő?

— Nem, sőt nagyon szellemes. Bécsben történt. Egy zenebarátot mutattak be nekem és ez illykép dicsért: Uram, önt a vőknek aranyba kellene foglalni; mert amikor ön játszik, még a legmérgezőbb anyós is elhallgat és elnémul.

— Mivel szórakozik Ön, uram, ha a hegedűt leteszi?

— Olvasgatok és nyelveket tanulok.

— A magyar nyelv, hogy tetszik önnek?

— Oh az zengzetes, édes nyelv — de nagyon nehéz lehet. Mikor megkérdeztem, hogy a „Csak egy kis lány van a világon“ című dalnak mi az értelme, akkor előbb magyarul mondták el nekem, azután németül az értelmét. Nagyon szépen hangzik a magyar nyelv.

— Ön tehát tudja e dalnak a szövegét. De úgy olvastam, hogy nem tudja megérteni.

— Miért?

— Mert ezt csak az érte meg, a ki már szeretett.

— Igen-igen, az nehéz valami. Ott is van pizzikato trilla.

— Egyszóval nehéz akadályok?

— Talán! Vagy nem? Még nem tudom!

— Ki az Ön legkedvesebb zeneszerzője?

— Beethoven.

— Kit tart Ön a legnagyobb hegedűművésznek?

— Paganinit.

— Azt mondják, hogy ördögi volt a művészete.

— Ugyan, uram, ez káromkodás. Hogy lehet valami fenségest, valami magasztost az ördögnek tulajdonítani? Egy Isten lakott benne — az egyetlen, az örökkévaló Isten!

Igy gondolkodik, így elmélkedik a 20 éves Kubelik, akit az Istenek ily tisztult felfogással áldottak meg, az a hegedű nélkül is kiemelkedik a tömeg sorából.

r. k.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **A Kölcsey Egyesület segítése.** *Wlassics* Gyula kultuszminiszter a minap döntött a magyarországi vidéki muzeumok és könyvtáraknak 1899. évi állami segítése ügyében. Elfogadta azt a javaslatot, a melyet az országos könyvtár és

muzeumi tanács a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségével egyetértve eleje terjesztett. Mint már jeleztük, az aradi Kölcsey-egyesületnek a pécskai ásatások folytatására 300 frt s az egyesület által megvásárolt *Atzél*-könyvtár vételárának törlesztésére több éven át adandó segély első részletéül 500 frt szerepel a költségvetésben.

(*) Az aradi vendéglősök és kávéosk ipartársulata f. hó 24-én, *szerdán* tartja évi rendes közgyűlését, melyre az ipartársulat összes tagjait ez uton is meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Jelentés a lefolyt évről. 2. Az 1899. évről szóló számadás. 3. Tisztújítás megejtése és 4. Időközi bejelentett tárgyak.

A tanítók estélye.

— Az első tanácskozás. —

Arad, január 22.

A bái krónikásoknak szép tulajdonságuk, hogy kifogyhatatlanok azokban a jelzőkben, melyeket a farsangi szezon sűrűn következő mulatságairól írva, használnak. Csupán a tanítók báljánál állanak meg, ott jönnek zavarba, hogy micsoda jelzővel illessék ezt, ha a többiekről annyi sok jót és szépet mondtak. A „farsangi kalendártum vörös betűs napja”, vagy „Karnevál herczeg öröme”, sőt a „jókedv országa” mind elcsépelet, semmitmondó közhelyek, ha a tanítók estélyéről van szó. Természetesen csak Aradról szólunk, mert minálunk lett első napja évek óta a farsagnak *február 1.*, mikor a régi szokás-hoz ilyen ezt a mulatságot megtartják.

Egyszóval megakad a bálók referensének simán csuszott, rózsaszinbe mártott tolla, ha a február első napjának erről az eseményéről akar írni. Pedig végtelenül egyszerű dolog. Nincs szükség semmiféle aranyból font jelzőre, semmi himnusra: a *tanítók bálja* készül, elég ennyi, mert ez mindent megmagyaráz. Magunk előtt látjuk a polgári iskola termeiben, az elzárt folyosókon, az öltözőkké alakított irodákban a konyhává, bormérésé alakított osztályokban nyüzsgő életet, a vig hangulattól átjárt levegőt, a kacagó arcokat mindenfelé, az igazi farsangi kedvet, mely arra az éjszakára oda költözött.

Már közeledik a nap, s a rendezőség, a községi tanítónők és tanítók bizottsága ma tartotta első tanácskozását a mulatság ügyében. A polgári fiu iskola nagytermében, a zöld asztalnál folyt az ülés, melyen *Millig Józsefné* iskola felügyelő és *Simon Karolina* igazgatónő elnökölték, a férfiak részéről pedig *Szilágyi György* vitte az előadói szerepet.

Megállapodtak, hogy az estély nagyjából az eddigi mintájára fog menni. *Hangverseny* kezdődik, melybe hegedű, zongora és ének-számokat vesznek fel. A koncert után kezdetét veszi a *vaesora* a melléktermekben. Ebben némi változás lesz az előbbi évekhez képest. A husételek és az italok beszerzését a vendéglősnek adják ki s nem osztják fel egymás között e munkát, mint eddig. A kiszolgálást azonban most is hölgyek végzik. A torták, sütemények s másféle édességek változatos sorát a rendezőség női tagjai szállítják.

Még a mai tanácskozást megelőzőleg szó volt arról is, hogy az estélyt valamely nagyobb helyiségben tartják meg a polgári fiu iskola nagyterme helyett, de az eszme a többségben nem talált helyeslésre, mert ezáltal elvesztené a mulatság a maga speciális, végtelenül kedélyes jellegét. Így hát most is a polgári iskola lesz a február elsői vig éjszaka színhelye.

A mai tanácskozáson, az említettek kivül jelen voltak még: Gyurkovits Marianne, Junga Józsefné, Junga Margit, Pareán Jánosné, dr. Vuia Györgyné, Schreyer Harryné, Kőműves Józsefné, Kresz Károlyné, Tóth Gizella,

Kresz Károly, Wéber József stb. Azok, kik nem jöttek el, mind biztosították a rendezőséget a buzgó segítségükről.

Az estély ügyében felvilágosításokkal *Szilágyi György* szolgál naponta 10-től 11 óráig a polgári iskolában.

A szentesi pocsolyából.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 22.

A szentesi választási izgalmak elhatnak Budapestre is. Az egyik szentesi képviselőjelölt *Molnár Jenő* dr. budapesti ügyvéd a Sándor-utcza sarkán ma összevertekedett ellenjelöltjének egyik budapesti főkortesével, *Tichtl Ferencz* lovaggal.

Molnár Jenő dr. és *Tichtl Ferencz* lovag azelőtt bizalmas jóbarátok voltak, de a függetlenségi poigári kör új helyiségének megnyitó estéjén közöttük történt eset óta elhidegülték egymás iránt. *Tichtl* lovag leköszönt a függetlenségi kör alelnökségéről s elment Szentesre korteskedni *Dienes Márton* mellett.

A képviselőház mai ülése után *Tichtl* a képviselőház karzatáról jövet, a Sándor-utczából a Muzeum-köruttra fordult. *Molnár Jenő* ekkor egyik muzeum-köruti házból jött ki. Amikor észrevette *Molnár Tichtl* utána kiabált.

— *Tichtl! Tichtl!*

Tichtl hátrafordult és egész barátságosan mondotta:

— Szervusz *Molnár!*

— Szervusz! Mond csak, kérek, mért vagy nekem oly ellenségem, miért akarsz te engem tönkretenni? Na, kérek ez az eljárásod...

E szavakkal nekirontott *Tichtl*nek, aki az *esernyő nyelével Molnár kezefejére ütött*. Dulakodtak egymás között, miközben kölcsönösen nem válagatott szavakkal illették egymást.

A szentesi elvadult állapotoknak, az oly sokszor emlegetett „*tiszta választás*”-nak egyébként más és nem kevésbé érdekes részleteiről is értesít bennünket a táviró:

A pártlapokban utálatos személyes harc folyik.

A *Csongrád megyei Hirlap* *Molnár Jenő* dr. jelölt zsidó voltáról közöl gunyos verseket. Erre aztán *Sima* lapja, a *Csongrád megyei Ellenzék* azzal bolondítja a népet, hogy *Molnár Jenő* drt katolikusnak jelenti ki, egy másik cikkben pedig így ír:

Scharf Móricz és Dienes Márton egy!

A tizsa-eszlári per rejtelmeinek a szentesi képviselőválasztásnál kell kipatanni. Most az éjszakai órákban kapunk Budapestről értesítést, mely a legmegbízhatóbb források után ad nekünk tájékoztatást arról, hogy *Dienes Márton* nem más, mint — *Scharf Móricz*, az a derék zsidófiu, aki a tizsa-eszlári perben *Eszter* ritualis gyilkosságánál világhírű szerepet játszott. Ez a fiu eszességével és csinos külsejével rendkívül feltűnt *Eötvös Károlynak*, magával vitte a kis *Móriczkát*, ki-nek nevét megmagyarosította *Dienes Mártonra*. Később belenevelte az ujságírásba.

Továbbá *Sima* lapjának vezércikke ezeket mondja:

A *Dienes*-párt kortesei azt fogták rá a mi jelöltünkre, *Molnár Jenő* drra, hogy zsidó. Ezzel a fogással akartak élni azok, akik oly szívesen szeretik a felekezeti gyűlölséget a népek között szétszórni.

Dienes, Pichler és Bartha Ödön hirdették fenhangon, hogy *Molnár Jenő* zsidó.

Közönségesen hazudtak ezek az emberek.

Szentesi polgárok! Ha azt akarjátok, hogy Szentes városát a parlamentben zsidó képviselje, akkor szavazzatok *Dienesre*. (*Dienes* ugyanis megígérte, hogy ha ő lesz a képviselő, akkor Szentesen a jó öreg *Dienes Salamon* kékitő-gyárat alapít.) De ha azt akarjátok, hogy Szentes városát becsületes keresztény ember képviselje, akkor csak szavazzatok dr. *Molnár Jenőre*.

Igy kedélyeskedik a helyi sajtó. A pártok pedig folytatják működésüket, készítik elő a talajt az új választásra. Vasárnap délután ugy a *Dienes Márton* pártja, mint a *Simáé* zártkörű értekezletet tartottak, amelyen a képviselőjelöltek is részt vettek. A szociál-demokrata párt szintén ülésezett és kimondta, hogy a pótválasztáson egyik jelölthöz sem csatlakozik. Választó polgárhiveit a legszigorubb semlegesség követésére hívta föl.

A központi választmány ma bocsátotta ki a pótválasztásra vonatkozó hirdetményét, amelyben a következőket mondja:

A *Sima* *Ferencz* országgyűlési képviselő mandátumának megszűntéggel beállott időközi képviselőválasztásnak 1900. január 14-én történt megtartása alkalmával általános többséget egyik jelölt sem nyert, az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 82. §-a értelmében újabb szavazás rendeltetett el a legtöbb szavazatot nyert két jelölt, úgy mint *Dienes Márton* és *Molnár Jenő* (lakik Budapesten, *Kossuth Lajos-utcza* 20. sz. alatt.) között. Az újabb szavazás 1900. évi február 4-ik napjára tüzetett ki, mely napon a városházánál (a vármegyeháznál) levő központban reggeli 9 órakor fogja a választási elnök az újabb szavazást megnyitni. Semmis a szavazat, ha nem a fenti képviselőjelöltek valamelyikére szavazott.

A megcsufolt oltáriszentség.

Arad, január 22.

Vasárnapi lapunkban a fenti czimen körülmenyesen közölt bűntügyben ma tartotta meg az aradi kir. törvényszék a végtárgyalást, még pedig olyan formán, hogy az elnök zárt tárgyalást rendelt. Erről részletes tudósításunk a következő, így irtuk hasonló alkalmakkor még rövid idő előtt, de ezuttal nem tehetjük ezt. Az új bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvény életbelépte óta vége a zárt tárgyalásokról szóló tudósításoknak. Ezideig sem lehetett jelen a törvényszéki tudósító a kényes ügyeket rejtő zárt tárgyalásokon, de talált utat-módot arra, hogy az ott történeteket, melyek különben a végtárgyalások legérdekesebb részét képezték, megtudja s leközzölje, éppen úgy, mintha benn jegyezte volna a vallomásokat. Ezután, nem mintha a törvényszéki tudósítók emez élelmesebb fajtája kiveszett volna, nem ez vet gátat az érdekes, sokszor pikáns referádáknak, hanem az említett, 1897-iki, 34. t.-cz. idevágó paragrafusa, mely a maga szigorúságában eképen szól:

20. §. A ki a büntető bíróság előtt a nyilvánosság kizárásával tartott tárgyalást, vagy fő-tárgyalást a hatóság engedélye nélkül bármely módon, egészben vagy részben közlésezi, a mennyiben súlyosabban büntetendő cselekmény nem forog fenn, három hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azt hisszük, így érthetővé teszi, hogy a fent említett „részletes tudósítás” elmarad, de elmarad a tudósítások mindenféle, nem részletes formája is.

A törvény azonban nem tiltja, hogy az ilyen ügyekben hozott ítéletet közöljük, lévén a zárt tárgyalásokat követő ítélethirdetés nyilvános.

A mai végtárgyalás előzménye, mult számban közölt tudósításunkból ismeretes. A vádlott *Jenei Odön aradi* bádogossegéd, ki *Tajthy Jenő* minorita lelkész, a nála levő *oltári-szentséget*, mikor egy haldoklótól a zárdába visszaigyekezett, durván megcsufolta. E miatt állott a fiatal vádlott a törvényszék előtt, mely *Fábián Lajos* ítélt táblai bíró elnöke alatt *Földes János* és *Pogonyi Nándor* bírásokból állott; a vádhatóság részéről *Lehrmann Viktor* alügyész jelent meg; jegyző *Zih József* volt.

Hosszu ideig tartó tárgyalás után hirdette ki az elnök az ítéletet, mely *Jenei Odönt három havi fogházzal és 25 korona pénzbüntetéssel sújtja*. A fogházbüntetésből még két hetet kell leülnie a vádlottnak, miután a többi időt a beszámított vizsgálati fogságban töltötte ki.

HIREK.

— **Stefánia özvegy trónörökösnő házasságáról** megint érkezik hír, a mely azt mondja, hogy a *Lónyay gróffal tervezett házasság alighanem abbamarad*. Ezt egy bécsi sürgöny a következőképp mondja el: *Stefánia* özvegy trónörökösnének *Lónyay gróffal* való egybekelése, amely egy időben már annyira biztos volt, hogy a főhercegnő már nagyszerű trousseauját is bevásárolta 85,000 frton, a legutóbbi időben *kétségessé vált*. Amint a lapok is említették, az özvegy trónörökösné *Baden* mellett nyári lakást akar vásárolni, ahol egyuttal lakni is szándéka, miből *Lónyay grófnak* azon következtetést kellett levonnia, hogy *jövendő neje* nem óhajt Magyarországon lakni és az ő viszonyaihoz alkalmazkodni. Ő pedig nem képes nejének azon luxust nyújtani, melyet a főhercegnő eddig élvezett és melyet ez, úgy látszik, *jövőre is igényel*. Azért, amint mondják, *Lónyay gróf Stefánia főhercegnőt az adott szavától felmenti* és a tervezett házasság nem fog létrejönni. Az egész hír egyébként, úgy látszik, csak kombináció, mely a főhercegnő kastélyvásárlási szándékából indult ki.

— **Az aradi állomás kibővítése.** Az aradi indóház és pályaudvar kiterjesztési terveire tudvalevőleg több házigazda nyújtott be a városhoz kártérítési igényt. A kereskedelemügyi miniszter ez ügyben most leirt a városhoz, hogy tüzzön ki határnapot, melyen az illető igények kielégítése ügyében az érdekeltek tárgyaljanak. A tárgyalási napot legközelebbi ülésén határozza meg a tanács.

— **Az első aradi gyártelep szeszkontigense.** Az első aradi gyártelep és a temesvári szeszfinomító és szeszégető részvénytársaság között tudvalevőleg hosszabb idő óta alku folyik az aradi gyártelep szeszkontigensének megvásárlása végett. A két részvénytársaság között a tárgyalások ma befejeződtek azzal az eredménnyel, hogy a temesvári gyár megvette a szeszkontigensét *másfél millió koronáért*. Az aradi gyártelep új gyára már régebbi idő óta szünetel, míg a Pécskai-uton levő törzsgyár márczius elején szünetelt be üzemét. Érdekes tudni, hogy a temesvári szeszgyár kontigense a vétel által 36.000 hektoliterre emelkedett fel.

— **Az aradi ügyvédi kamara évi jelentése.** Az ügyvédi kamara választmánya tegnapi ülésében állapította meg az igazságügyminiszteriumhoz felterjesztendő *évi jelentését*. A terjedelmes, emlékiratszámába menő jelentés a folyó ügyek mellett felöleli a jogélet és igazságszolgáltatás minden égető kérdését. A választmány teljesen magáévá tette *Steinitzer Félix* titkárnak nagy szorgalommal, s kiváló tudással szerkesztett tervezetét, mely egyuttal a választmánynak a folyó hó 30-án tartandó közgyűlés elé terjesztendő jelentésének is kiegészítő ré-

szét képezi. A titkárnak jeles munkalátáért a választmány egyhangulag elismerést szavazott. A jelentésre még visszatérünk.

— **A Scherz-féle ösztöndíj kiosztása** ügyében most határozott az illetékes bizottság. Az alapítvány ez évi kamatát *Greiner József*, *Greiner Károly*, nemrég Budapesten elhunyt, egykor aradi tekintélyes polgár fia kapta meg.

— **Luccheni büntársai.** Hogy voltak büntársai királyasszonyunk elvetemült gyilkosának az nyilvánvaló dolog volt az első perctől kezdve, de hogy kik voltak ezek, azt kideríteni nem sikerült, mert *Luccheni* megtagadott minden felvilágosítást. Most *Genuából* azt táviratozzák, hogy oda *Genből* jelentés érkezett arról, hogy *Luccheni* megvallotta, hogy *voltak büntársai, s megmondotta azok neveit is*. Ezek állítólag Argentiniában vannak most. A svájci kormány a vallomásnak hír szerint nem tulajdonít ma már nagy jelentőséget, s nem tartja valószínűnek, hogy a nyomozás sikerre vezet, mind a mellett azonban utasította argentinai követét, hogy indítsa vizsgálatot az állítólagos büntársak kinyomozása végett.

— **A pénzügyi költségvetés.** A képviselőház pénzügyi bizottsága — mint tudósítónk táviratozza — ma tárgyalta a költségvetési törvényjavaslatnak a pénzügyi tárczára vonatkozó részét. *Neményi Ambrus* előadó ismertette a javaslatot és elfogadásra ajánlotta. *Komjáthy Béla* fejte ki a függetlenségi álláspontját, a mire *Neményi* és *Lukács* pénzügyminiszter válaszoltak. A tárgyalást holnap folytatják.

— **A zenede és Schreyer-konzervatórium egyesítése.** Aradváros zenei életét nagy mértékben érdeklő ügyben tartott ülést vasárnap az aradi zenekedvelők egyesületének választmánya. Arról volt szó, hogy vajjon *egyesítsék-e a zenedét a Schreyer-féle konzervatóriummal* s e dologban két óra hosszáig vitatkozott a két tag híján, teljes számban összeült választmány. — A kiküldött albizottság előterjesztése, melyet dr. *Mandl Vilmos* referált, az volt, hogy fogadják el az előzetes tárgyalások során az albizottság és *Schreyer* közt létrejött megállapodást, mely szerint szeptembertől fogva *Schreyer* megszüntetné az intézetét és ő, valamint *Unger*, *Mütter Müller* és *neje*, *Sperber*, *Bayerné* és *Siebert* tanárai átlépnének a zenede kötelékébe és *Schreyernek* az évi tiszta jövedelem fele adatnék, míg kárpótolva nem lesz elvesztett hasznáért. A javaslat szerint az adminisztráció vezetése *Krispin József* igazgatóé lenne, a műszaki vezetés pedig két évre *Schreyer* Harrynak biztosítatnék. Ezen tervezetet először a választmány vita nélkül, szavazással *elfogadta* a részletes tárgyalás alapjául, úgy, hogy tizenegyen ellene és tizenegyen mellette szavaztak és *Sallay* elnöki szavazatával döntött az elfogadás mellett. *Mellette* szavaztak *Mandl Vilmos* dr., *Scherhag Ernő*, *Kresz Ferencz*, *Mayer Ede*, *Vajda Lajos*, *Vass Sándor* dr., *Geisz Sándor*, *Winter Adolf*, *Neuman Dániel*, *Wadowszky Gusztáv*, *Perger János*. *Ellene* szavaztak *Institoris Kálmán*, *Sarlot Domokos*, *Simay István*, *Edvi-Illés László*, *Ring Lajos*, *Maresch Gyula*, *Kopp János*, *Vannay János* dr., *Priegl István* dr., *Kovács Vincze* és *Krispin József*. Azután a részletes tárgyalás kezdődött, amelynél az igazgatás kérdése két órai hosszú vitát idézett elő. — A javaslat ellen szavazók azt vitatták, hogy *Krispin Józsefet*, a ki ötven esztendeje szolgálja a zenedét, a kinek az aradi zeneélet körül olyan nagy érdemei vannak s a kit csak tavaly választották meg az egyesület közgyűlésén újra három évre zenedei igazgatóvá, nem lehet megfosztani az igazgatói hatáskör lényegétől: a művészeti igazgatástól. Mivel pedig *Schreyer* ragaszkodik ahhoz, hogy a művészeti vezetés az övé legyen, *Krispin* pedig kijelentette, hogy abba belenyug-

szik, ha a választmány öt felmenti az igazgatói tiszttól, de az igazgatás megosztása mellett nem szolgálhatja az intézetet, tovább nem jutott a választmány, hanem elhatározta, hogy az egész ügyet az összehívandó közgyűlés elé terjeszti.

— **A gáji orvosi állásra**, mely *Horváth János* elhalálozásával üresedett meg, tegnap járt le a pályázati határidő. Az orvosi hely elnyeréseért pályázatukat beadták: *Bund Árpád* dr. aradi, *Lőw Mihály* dr. berzovai, *Szilágyi Frigyes* deliblati és *Wettenstein Áron* aradi orvosok. Az új kerületi orvost, melynek teendőit jelenleg *Bund Árpád* dr. végzi, mint helyettes, legközelebb nevezi ki a főispán.

— **Eljegyzés.** *Fülesz Lajos* dr. magyar kir. államvasuti fogalmazó Aradon eljegyezte néhai *Baczó Frigyes* kir. főmérnök és özvegye szül. *Várnay Mária* leányát, *Margitkát*.

— **A szén.** Karlsbadból táviratozzák: Tegnapelőtt este és tegnap reggel a karlsbadi járás 9 bányájában körülbelül 455 munkás átnyújtotta követeléseit. 1 frt 80 kr. szakbért vagy megfelelő 15 százalékos béremelést, 8 órai munkaidőt és a vasárnapi munkáért kettes bért követelnek, azonkívül pedig még több más kívánsággal is állanak elő. A választ három nap alatt követelik.

— **A rendőrség és az új rend.** Tudvalevő, hogy az új bünrádi perrendtartás életbeléptével a rendőrségnél is teljesen megváltozott a nyomozási rendszer és különösen a „vadelv“-nek a legszélsőbb határig való érvényesítése folytán a letartóztatások dolgában a rendőrség önálló intézkedési joga a minimumra redukálódott. Természetes, hogy ez az átmenet meglehetősen nagy felfordulást idézett elő a rendőrségek körében, annál is inkább, mert legtöbb városban ez ideig éppen nem nagyon mérsékeltek magukat a letartóztatásokban. Ezek a páriárkális állapotok megváltoztak és most a legtöbb esetben csak a királyi ügyészség vadinítványa alapján a vizsgálóbíró rendelheti el a „gyanusított“ letartóztatását. A rendőrség pedig a legkétségtelenebb bűnösöket is csak őrizet alatt tarthatja, a kisebb vétségek elkövetőit pedig, ha az illető helyen állandó lakásuk van, igazolás után szabadon bocsátani köteles. Az új rend tehát éppen nem érintette kellemesen a rendőrséget, melynek dolga így föltétlenül nehezebb lett.

— **Vasutak összeütközése.** *Ercsi* állomáson — mint tudósítónk táviratozza — ma reggel két tehervonat összeütközött. Mindkettőnek erősen megrongálódott a mozdonya, de a szolgálattelvő személyzetnek szerencsére semmi baja nem esett. A míg a megrongált és elzárt pályatestet helyreállítják, a személyvonatok átszállással közlekednek *Ercsin* át.

— **Megkorbácsolt ügyvéd.** *Czukur Ferencz* előkelő szolnoki ügyvédnek egy rendes perben ellenfele volt dr. *Hasznos József* fiatal fiskális, a ki egy periratban sértő kifejezésekkel illette. A következő periratban *Czukur* viszonzta a sértést, mire dr. *Hasznos* nyílt levélben *Czukur* Ferenczet alaposan lehorodta. Az affér tudomására jött *Czukur* Pesten jogászok fia, a 18 éves *Czukur Bélának*, a ki ma reggel *Pestről* hazajött, s a törvényszéki palota előtt dr. *Hasznost* *kutyakorbácsal erősen megfenyítette*. Az eset kinos feltűnést kelt városzerte.

— **Az új szeghalmi lelkész.** Szeghalom községben ev. ref. lelkészsze *Técsy Józsefet* választották meg, csaknem egyhangulag. Egyes lapok közölték, hogy erre a lelkészségre *Csécsei Imre* aradi ev. ref. lelkész is pályázni akar és *Szabolcska Mihály* is. Mint értesülünk, sem *Csécsei*, sem *Szabolcska* nem pályázott és eszükben sem volt jelenlegi állomásaikat Szeghalom kedvéért elhagyni.

— **Pumpoló anyakönyvi hivatal.** Némely egyháznál mai napig is fenáll, hogy az ugy-

nevezett penitentiális heteken a házasság kötése tilos s az csak felsőbb egyházközségi (püspöki) engedélyezés és bizonyos díjak lefizetése mellett eszközölhető. A penitentiák e nemét szándékozott meghonosítani a makói magyar királyi anyakönyvi hivatalnál alkalmazott Szilágyi István nevű díjok is, mint a beérkezett panaszok folytán megtartott vizsgálati jegyzőkönyvek igazolják. A polgármesternek tudomására jutván a penitentiális díjak szedése, nyomán vizsgálatot tartott s Szilágyi Istvánt állásából azonnal elbocsátotta s az iratokat Tarnay István anyakönyvvezető elleni fegyelmi vizsgálat elrendelése végett az alispáni hivatalhoz beterjesztette.

— **Splényi báró vád alatt.** A Magyarország ma esti számában — mint tudósítónk tájékoztatja — azt írja, hogy a budapesti büntető törvényszék hivatalosan értesítette Rudnay Béla főkapitányt arról, hogy *Splényi* Odön bárót vád alá helyezte az Engel-féle borhamisítási ügyben elkövetett cselekményéért. A megismételt nyomozás és vizsgálat után a törvényszék tehát az ügyesség álláspontjára helyezkedett, a mely szerint alapos gyanúok forognak fenn arra nézve, hogy *Splényi* báró hivatalos minőségében büntetendő cselekményt követte el az Engel-ügy intézésénél.

— **Barackai szenzáció.** *Barackán* gyilkosság történt. Legalább egy távirat, a melyet késő éjjel Budapestről kaptunk, ezt mondja. Különös ugyan, hogy Aradmegyében történő gyilkosságról Budapest értesít bennünket, de még különösebb maga az eset, a mely távirati stílusban, a hogy lekopogtatta a drót, így hangzik:

aradhegyaljai baracka koezsegben dr nagy lajos uegyved oesseveszett petrilla foeldmuevessel: uegyved eloerantotta keset es petrillat melibe doefto: gyilkos uegyvedet elfogtak.

Ez a „gyilkosság“ valószínűleg az a história akar lenni, mit a múlt hetekben már megírt az *Aradi Közlöny*. *Barackán* ugyanis D. Nagy Lajos volt korcsmáros (tehát nem „dr.“, még kevésbé ügyvéd) ivás közt összeveszett *Petrilla* földmivessel és őt bicskájával megsebezte. *Petrilla* egyáltalán nem halt meg, sőt az eset után kilencz napra teljesen felépült. Az ex-korcsmáros ellen a vizsgálatot megindították, de el nem fogták. Egy szóval: a budapesti sürgöny némi anachronizmussal kevert vas-tag tévedésnél nem egyéb.

— **A kartellek ellen.** *Kurländer* Ede dr. nagyváradai törvényhatósági bizottsági tag hosszabb beadványban fordul a törvényhatósági bizottsághoz, fejtegetvén a kartellek, főleg a legutóbb létrejött petroleum-kartell káros voltát, különösen a szegényebb osztályra és a kereskedői vizgira nézve. Beadványát azon kérelemügyi miniszterhez, hogy a kartellek törvényhozási szabályozásának elodázhatlan kérdését minél előbb napirendre tűzze ki.

— **Pallavicini Károly temetése.** Bécsből táviratozzák: A rökavadászaton szerencsétlenül járt *Pallavicini* Károly őrgróf holttestét Kis-Telekra, az őrgróf magyarországi birtokára szállították, a honnan ma átviszik Ányásra a családi sírboltba.

— **A munkások délutánja.** Az aradi nemzeti szövetség munkásképző osztálya tegnap délutáni szakelőadását, mely a városháza nagytermében folyt le, nagy közönség hallgatta végig. Az érdekes műsort az aradi iparosifjak dalköre nyitotta meg több igen szép magyarnótát énekelve el nagy tetszés mellett. A tapsokból bőven kijutott *Kovács* Pál karnagynak is, aki a fegyelmezett, kitünő dalkört betanította. *Biró* Adolf az „Egy öngyilkos“ című monológot adta elő igen ügyesen, folytonos derültséggel tartva a közönséget. A műsor igen érdekes száma volt a *Kara* Győző főgymnaziumi tanár előadása. Vonzó előadásban beszélt a magyar Jakobinusokról s egy óra hosszáig tartó

előadása alatt folyton tárgyánál tartotta a közönség érdeklődését.

— **Megbüntetett panszláv pap.** Ismeretes az a botrányos eset, melyet *Boór* Lajos nagylaki evangélikus lelkész a hivatalos iskolai látogatással, *Hász* Sándor szolgabíróval és *Hósz* Mihály járási orvossal szemben elkövetett. E botrányos viselkedésért *Boór* Lajost *Hász* Sándor nagylaki szolgabíró 200 korona pénzbírsággal súlytotta. Ezt az ítéletet azonban *Meskó* Sándor csanádmezei alispán megsemmisítette azon az alapon, hogy *Hász* Sándor, a megsértett fél egyuttal mint bíró hozta meg az ítéletet *Boór* ellen. Nagylaki tudósítónk arról értesít bennünket, hogy *Szojka* Kálmán, az új tárgyalással megbízott szolgabíró, tegnap ismét kirította *Boór* Lajosra a jól megérdemelt 200 koronás bírságot.

— **Eltűnt biztosítási tisztviselő.** A *Generalis* biztosító intézet budapesti hivatalnokai körében egy tisztviselő hirtelen eltűnéséről beszélnek mostan, akit idáig mint lelkiismeretes, kötelességtudó hivatalnokot ismertek. *B. Győző*, egy előkelő vidéki család fia, öt nap óta nem tért vissza Kerepesi-ut 13. szám alatti lakására. Eltűnése előtt még utasításokat adott háziasszonyának, de hiába várták többé a fiatal embert, teljesen nyomaveszett. A biztosító intézetben az eltűnés után tüzetesen átvizsgálták a hivatalnok által vezetett könyveket, de mindent rendben találtak. Két nap előtt azután hírt adott az eltűnt tisztviselő magáról. Fivéréhez, aki a fővárosban lakik, ezt a levelet írta:

— *Öngyilkos leszek*, meguntam az életemet, megakarok halni.

Ez a levél most már a rendőrség kezében van.

— **Vérengző örült.** Veszdelmes örültet szállítottak be ma a lipótmezei tébolydába. *Podolányi* Antal a neve, jómodu földmives, Lehaváról való. Hirtelen tört ki rajta az örülség. *Podolányi* már pár hét óta zárkózott, szótalan volt; ha ennek okát kérdezték tőle, mindannyiszor főfájásról panaszkodott. Szerdán még nyugodtan költötte el reggelijét s rá nemsokára lekapta fegyverét a falról s azzal előbb a cselédleányra, majd pedig hirtelen befutó feleségére lött. A zajra a szomszédok összefutottak és *Podolányi* le akarták fogni, de ekkor egy nagy kést kapott fel az asztalról s azzal nekirohant a szomszédoknak, akik közül *Huszák* Mártont a karján és hátán, *Vagács* Ferenczet pedig a mellén súlyosan megsebesítette. Végre sikerült az örült embert nagynehezen ártalmatlanná tenni, akit megkötve szállították Budapestre. *Podolányi*né és a meglőtt cselédleány állapota igen aggasztó, életbenmaradásukhoz alig van remény.

— **A hiteltudósító irodák működése** több alapos panaszra adván alkalmat, a kereskedelemügyi miniszter egy jegyzék kíséretében, mely a Budapesten működő ily irodák neveit tünteti fel, felhívta az iparhatóságokat, hogy sürgősen ejtsék meg a vizsgálatot az iránt, vajjon ezen irodák birnak-e iparuk gyakorlásához igazolvánnyal; eleget tettek-e cégbejegyeztetési kötelességüknek, s végre, hogy felírásaikban, hirdetményeik és nyomtatványaikon az iparigazolványnak megfelelő nevet használják cégül, mert egyes okmányokból megállapítható, hogy az illető irodák tulajdonosai a név vagy cég elhallgatásával felíratként bizonyos hangzatos megjelöléseket szoktak használni. Miután a felhozott panaszok arra is következtetni engednek, hogy egyes irodák a hitelhírszolgálat terén önző érdekeket is szolgáltak és szolgálnak (feltűnő, hogy csak Budapesten egyedül 27 ily iroda működik, míg nagyobb városokban féltényi sincs), azon kérelem terjesztett a kereskedelemügyi miniszter elé, hogy a hiteltudósítás iparszerű gyakorlása hazánkban is engedélyhez kövessék, s ezen kivánalom az ipartörvény revíziójánál érvényre emeltessek.

Megelégedésünkre szolgál ebből az alkalmából konstatálni, hogy az aradi *Hehs*-féle *Hiteltudósító* kereskedel értesítő iroda működé-

se, rövid kétévi fennállása alatt az irodát igénybe vevő nagykereskedők és nagyiparosok érdekeinek egy tudósítási megbízhatóságánál, mint gyorsaságánál fogva, valóban kitünő szolgálatokat tett és tesz, minek tanújele az is, hogy ezen intézmény messze az ország határain túl szolid munkával kiérdemelt jó hírrel bír. Mi is csak helyesnek tartjuk, ha a kereskedelemügyi miniszter a gombamódra szaporodó ilyen, önző célokat szolgáló vállalatok megalakulásának gátat vett.

— **Koronaszámítás a távirat feladásánál.** A táviró kisasszony összeszámítja a sürgöny szavait és kiszól a kis ablakon:

— Két korona 20 fillért kapok.

A távirat feladója 2 forintot ad oda.

— Nem tudok visszaadni — hangzik belülről a válasz — nincs véletlenül 6 krajczárja?

— Itt van 20 fillér.

— Tévedni tetszik, az öt krajczáros; még két fillért kérek.

— Tessék egy hatos helyette.

— Akkor ön kap vissza 8 fillért. Tessék egy ötkrajczáros és kérek belőle egy krajczárt vissza.

— Itt van két fillér és most már istennek hála rendben is volnánk.

Ezt ugy hívják, hogy áttérés az egységes korona-értékre.

— **Temetés.** *Puskás* István arad-csanádi vasuti mozdonyvezetőt vasárnap délután temették el a közönség óriási részvéte mellett. A végtisztességen ott voltak többek közt az aradi és csanádi egyesült vasutak főtisztviselői, valamint a mozdony- és vasutszemélyzete. — A *Szárnyaskerek-dalkör* megható gyászadalokat énekelt a ravatal mellett. A derék mozdonyvezető koporsóját több diszes koszoru borította, melyek közül kivált az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának gyönyörű koszoruja ezzel a felirással: „Régi, hű munkásának.“

— **Egy főtisztviselő visszaküldése.** Harmadéve Szabolcsban és Zemplén alsó részében majdnem lázadásban tört ki az agrár-szocializmus. *Bodrogköz*ről rémhírek érkeztek. De a mélyről jövő, félelmetes mozgalmat nemcsak elnyomta, hanem személyes bátorságával és nagy lélekjelenlétével meg is szüntette a járás főszolgabírája *Bencsik* István, a kit a pénzügyigazgatóval szemben történt konfliktusa miatt, egy más ügyből kifolyólag a belügyminiszter állásától felfüggesztett most a vármegye fegyelmi választmánya rehabilitálta őt, vissza-helyezte állásába.

— **Fluck Márta vád alatt.** A kecskeméti kir. ügyészség a bünvádi perrendtartás 254. szakaszában meghatározott tizenöt napos határidő pontos megtartásával e napokban nyújtotta be az új eljárásban „vádirat“-nak nevezett indítványát a tápió-györgyei titokzatos eset ügyében. A vádirat azon az alapon, hogy *Fluck* Márta a saját beismerése szerint sajátkezűleg nyújtotta át atyja revolverét *Gottescha* Gyulának, azzal a felhívással: „Nohát lödd agyon magadat, te kutya!“ valamint az orvosszakértők ama véleménye alapján, hogy *Gottescha* valóban öngyilkos lett és végül azon az alapon, hogy a vizsgálat tanúsítása szerint, *Gotteschát* tényleg ama fegyver golyója ölte meg, a melyet a lány nyújtott át neki: *Fluck* Mártának a büntető törvénykönyv 283. szakaszába ütköző s három évig terjedhető fogházzal büntetendő öngyilkosságra való rábírás miatt való vád alá helyezését indítványozza. — Az ügyészség *Fluck* Mártának a vizsgálóbíró előtt pár órával korábban tett ama kétrendbeli vallomásától, hogy *Gottescha* Gyulát ő ölte meg és a revolvert is ő dobta ki az ablakon, eltekintett azért, mert a lány e vallomást visszavonta, mert továbbá — amint kijelentette — ezt a vallomást csak nagyfokú elkeseredésében, a további faggatások kikerülése céljából tette s s mert végül annak valószínűsége mellett a vallomáson kívül sem a vizsgálat adatai, sem a szakértők véleménye nem nyújtanak semmi bizonyos támpontot. — Ami a múlt feb-

ruárban született és elásott gyermek ügyét illeti, mivel Fluck Márta ezt az esetet mint olyant ismerte be, a mely miatt még akkor eljárás indítva nem volt, vallomásának ezt a részét a vizsgálóbíró a bünv. perrendtartás 133. szakaszának utolsó bekezdése értelmében külön jegyzőkönyvbe vette, a kir. ügyészséggel haladéknélkül közölte s ez az ügy most külön eljárás tárgyát képezi, a mely Cottescha Gyula halálesetének ügyétől elválasztva folytatandó. Fluck Mártának egyébként február 4-én lesz az esküvője Fiala Géza építész-mérnökkel.

— **A mérég.** Budapesti tudósítónk jelenti: Kugler Czeccilia örökösen magánál hordoz egy kis üvegcsét, melyben marólug van. Már többször mérgezte meg magát, de mindig sikerült őt megmenteni az életnek. Kissé hiszterikus. Ma a hajnali órákban szintén egyik hiszterikus rohamában kiitta a maróluggal telt üveget. Egész belsejét összegette a marólug. A mentők súlyosan sérült állapotban vitték a Rókus-kórházba.

— **A játék vége.** Borossebesi levelezőnk írja: Tegnap délután több asszony mosott a községünkön át folyó patak partján, midőn arra hajtott kocsijával Bálint Szimeon borossebesi gazda. Bálint, aki szeret tréfálódni az asszonyokkal, felkapott egy csomó havat, s közédobta a sikoltozó asszony népek. A hógolyó Tógyer Mitru gazda feleségét hasba találta és pedig oly erővel és szerencsétlenül, hogy a szegény asszony erősen vérezve nyomban összeesett. A jelen volt nők ez eredményre megnézték a hógolyót s abban egy nagy darab, mintegy másfél kiló súlyú jégdarabot találtak. Tógyernét a nagy vérvesztéségtől eszméletlen állapotban vitték lakására, ahol csakhamar megjelent Ormi Mór dr. járásorvos, aki kezelés alá vette a szerencsétlenül járt asszonyt, kinek életben maradásához, az orvosi vélemény szerint, semmi remény nem lehet. Baross Ferencz dr. főszolgabíró megindította a nyomozatot a szerencsétlenséget játékból előidéző Bálint Szimeon ellen.

— **Krüger gyémántja.** A transváli köztársaság elnökének egy gyémántja van, amely állítólag három millió frankot ér. A *Rhodesian Times* szerint Krüger a gyémántot Mamela nevű zulu főnöktől szerezte. Mamela bur fogságba került és amikor meg akart szökni, megkorbácsolták. Krüger szabadította ki a kinzói kezéből, sőt fegyvert adott neki és élelmet, hogy aztán az éj folyamán a törzséhez menekülhessen. Mamela aztán halálból odaajándékozta Krügernek a rejtett kincsét, a gyémántot.

— **Megőrült román pap.** A Temesvárott a gyárvárosi buziási-uton tegnap este nagy csődület volt. Egy embert bámultak, a ki románul egyre azt hajtogatta:

— Pszt! csendesen! A szent sirt keresem.

A szerencsétlen emberről csakhamar kiderült, hogy lelke megháborodott. Popeszk Juon gör. kel. román lelkész, Romániából való. A nála talált írásból tűnt ez ki. Rokoni a Gyárvárosban laknak, hová azután a mentők el is szállították. Hogy miként került Popeszk Juon Temesvárra, nem sikerült megtudni.

— **Honorárium az ügyvédnek.** Kevés védőügyvéd kapott még olyan honoráriumot, mint az olasz Rocca. Mint lapunknak Rómából táviratozzák, Rocca egy már többször büntetett, notórius alakot védett a törvényszék előtt, kit azonban minden ékesszólás daézára is elítéltek néhány esztendei fogságra. Mikor az ítéletet kihirdették, a vádlott odaugrott Roccahoz s tövig beledöfte szívébe a kését. Azt hitte a szerencsétlen, hogy elítélését ügyvédje védbeszéde okozta. Rocca még a teremben szörnyet halt.

— **A párbaj ellen.** A sűrichi kanton semmitőszéke elhatározta, hogy minden párbajt, mely az egyetemi fiatalság közt végbemegy, a bünvádi eljárás szabályai szerint fog üldözni.

— **Békítési kísérlet fejszével.** Való János budapesti napszámos a Tompa-utca 16 számú házában lakik. Valami kis dolgon összekapott feleségével és leányával, s ütlegelni kezdték egymást. Aztán az egyik szomszéd, kivel már régen haragban éltek, favágó fejszével ment őket kibékíteni. Férfj és feleség a fejsze csa-

pásaitól vértől borítva rogytak a földre. Legsúlyosabban Valóné sérült meg. kinek fején hatalmas sebek tátongtak. A mentők bekötözték a sebesülteket, kik közül Való két leányát lakásukon hagyták, a súlyosan megsérült asszonyt pedig a Rókusba vitték.

— **Magyar név.** Sandru György m. á. v. hivatalos aradi lakos, valamint kiskoru fia István vezetéknevén „Sándor“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Hetvenéves gyilkos.** Oswald Mihály brünni illetőségű 71 éves sörgyári hivatalnok nejét, ki tőle különválva élt, ma két revolverlövessel leterítette az utcán. Aztán magára lőtt. Mindketten súlyosan megsebesültek.

— **Jótekonyság.** A városi árvaházi növendékek részére Lukács Gyuláné urnó 100 drb narancsot kegyeskedett adományozni. Ezen nemeslelkű adományért fogadja úgy az árvák, mint a magunk nevében is hálás köszönetünket. Fábrián Lászlóné elnök, Balázs Ferencz árvaházi igazgató.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A telepátia csodája.

— Megálmodott gyilkosság. —

Arad, január 22.

Ponson du Terail sűrűn idézett rémregényeiben a leghátborzongatóbb fejezet gyanánt is bizvást megállná a helyét az az eset, amiről rézbányai tudósítónk ad hirt nekünk. A gyöngébb idegzetűeknek nem is tanácsoljuk, hogy vegigolvassák ezt a borzalmasságot; ellenben föl hívjuk rá azoknak a figyelmét, akik a természet csodálatos titkait kutatják. Mert az eset, amelynek valóságában (anélkül hogy forrásunk megbízhatóságát érintenők) magunk is kételkedünk, azt a föltevést engedi meg, hogy a sokszor vitatott telepátia csodájával van dolgunk. A messze-érzéssel, ami a hiszterias emberek megmagyarázhatatlan sejtése.

Az eset, amint azt tudósítónk hirül adja a következő:

Rózenberg Márk hersedi öreg szatócs, aki házalással foglalkozott, e hó 3-án a megszokott vidéki körútra indult. Hónaponként ugyanis egyszer-egyszer be szokta járni a környékbeli falukat, hogy apró portékait pénzzé tegye. Ezalatt a kis szatócs-boltra a felesége meg két nagy leánya viselt gondot.

Legutóbb való utrakelésének éjszakáján nagy rémület volt a bolt melletti kis szobában. Rózenbergné éjfél tájban fölugrott az ágyból, s jajveszékelve, sirva költögette a lányait.

— Az istenért, ébredjétek édes gyermekeim!

A két szép hajadon halálos ijedelemmel ébredt. Az anyjuk zokogva járt föl-le a szobában, s fájdalmasan mondogatta:

— Borzasztó álmom volt, rettenetes álmom! Isten légy irgalmas!

Alig tudták a jó öreg asszonyt lecsöndesíteni a gyermekei, akiknek csak nagy könyörgésre mondta el sűrű zokogás közt az álmát:

— Azt álmodtam, hogy apátokat a hersendi erdő szélén, a rézbányai ut mellett megégették.

A lányok szörnyűködtek, sirtak, az anya pedig mondogta tovább:

— Kik voltak, mik voltak a gyilkosok, nem emlékszem, csak mintha most is látnám, hogy egyszerre futni kezdtek, mikor már apátok testébe kaptak a lángok.

Rózenberg Márkné nem aludt egész éjszakán. Sirt, tördelte a kezét, imádkozott. A gyermekei hasztalan vigasztalták. Alig várta a virradatot a hiszterias asszony, elment a községházra. Fölverte a bírót, s annak is elbeszélte szörnyű álmát. A bíró igyekezett megnyugtatni Rózenbergné, aki azonban nem tá-

gitott. Követelte hogy az előjárásbeliek üljenek kocsira vele s hajtsanak ki a megálmodott helyre.

Elküldtek azután két esküdtért, s szekeret is hoztak. Az asszony töröl-végre elmondta a fuvarosnak, hova, merre hajtson. Nagy izgatottság vett erőt a babonás paraszt esküdteken, mikor rézbányai ut felé közeledtek. Rózenberg Márkné nem birt már magával: fel-felugrott a kocsiüléssel s idegesen kémlelődött az erdei uton.

Hát óra volt, mire a nagy hidegben, bokáig érő hóban elértek a rettenetes helyre. Oriási, hókoronás bükkök tövében állt meg a szekér, a sűrű rengeteg szélén. A ropogós hóban piszkes nyomok vezettek az erdő felé. Emberi lábnyomok.

A szekér utasai leszálltak s a síró, reszelt asszony utmutatása nyomán megindultak a csapásokon. Pár perczig haladtak mindössze, mikor az utjukból nagy madárraj rebbent föl éles károgással. A sűrűből füstszagot hozott a szél.

— Bajt jelent — sugtak össze az előjáráság emberei.

Az asszony hirtelen. örületes sikoltással elvágódott a hóban. Odaértek a megálmodott helyre. Csenevész fenyőbokrok között pirosuló zsarátnok pislogott. Vékonyan, fehéren szállt a füstje. Egy két száraz faág volt a kialvó tűz körül. Meg egy furkós bot, amilyennel a házalók járnak. A falubeliek rémüldözve ösmerték föl benne a Rózenberg Márk botját.

Ezalatt az asszony is magához tért s nyöszörögve tapáskodott föl a hóból. Az emberek pedig keresgélni kezdtek az ágak között tovább. Csakhamar legnagyobb elszörnyedésükre megüszkösödött csontdarabokra bukkantak.

— Jézus Maria! — sziszegtek az esküdtek s a csontszilánkokat teli hányták hóval, hogy az asszony meg ne lássa.

Azután elvonszolták a szekérhez Rózenbergné, aki alétan roskadozott mentében. Ott-hon pedig megjelentették a dolgot a csendőröknek.

A legcsodálatosabb, hogy az eset immár több mint két hete történt, s Rózenberg Márk távozása óta egyáltalán nem adott életjelt magáról. Holott más alkalommal egy heti távollét után mindenkor hazaért.

A rejtélyes ügyben a csendőrök nyomoznak.

A református egyház közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

Az aradi református egyház f. hó 21-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Fábrián László főgondnok és Csécsi Imre lelkész elnöklete alatt, a közgyűlés tagjainak élénk érdeklődése mellett.

A tárgysorozat pontjai közül kiemeljük a lelkészi évi jelentést, mely részletesen tájékoztat az egyház múlt évi állapotáról. A jelentés szerint, az egyház hívei, a megváltozott külső és belső viszonyok folytán mintha jobban megismerték volna legközelebbi feladataikat az egyházi élet mezején, annyira, hogy e tekintetben már nem lehet ok semmi panaszra.

Nagy örömet keltett annak bejelentése, hogy ez évtől kezdve már a gáji hívek részére is tartatik havonként legalább 1—2 esetben istentisztelet. Ez a városi tanács jóakaratóból történhetik meg s a közgyűlés a tanács ez irányú támogatásáért hálás köszönetet nyilvánít.

A vallástanítást három tanerő végzi hetenként 30 órán, körülbelül 600 növendék részére; sőt a katonák is részesülnek minden évben val-

lásoktatásban, mit lelkész teljesít. A házasságkötések száma örvendetesen emelkedik. A születendő gyermekek vallására nézve, egyházunk javára, többen kötnek törvényes megegyezést, mint eddig.

Az adakozások felemlítése után a gondnoki számadás jelentése következett. Anyagilag is erősödik az egyház. Bevétel volt 3499 frt 42 kr, kiadás 3204 frt 06 kr, maradvány 295 frt 36 kr. (Bizony tanulhatna ebből egy más felekezetű aradi hitközség is!) Az egyház pénzbeli vagyona a kamatokkal 20188-28 koronára emelkedett az év végén. A templom és orgona 1409 frt költséggel kijavított, e költséghez lelkész 504 frt 97 krral járult, mint az általa irt „aradi ref. egyház története” című munkája tiszta jóvedelmével. Ezért is köszönet mondatott.

Az új költségvetési előirányzat szerint az évre remélhető bevétel: 7310 korona, szükséglet: 6470.80 korona s így remélhető maradvány: 839.20 korona. Ez előirányzat lehetővé tette, hogy az organista-kántor lakbérére 240 koronára emeltetett fel.

A stóla-megváltás kérdése után presbyterekül választottak: *Varjassy Lajos*, dr. *Szarka Sándor*, dr. *Kálmán Ferencz*, *Fekete Imre*, *Inokai Tóth Lajos* és *Balogh Dávid*. Egyházi képviselők lettek: dr. *Smidt János*, *Diószegi József*, *Mistét Sándor*, *Kelemen József*, *Márk Károly*, *Gaál József*, *Szabados Antal*. A közgyűlés, mely minden irányban örveudetes megnyugtatót kellett, 1 órákor ért véget a szeretett főgondnok lelkes éltetése mellett.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 27. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órákor. — A világi Mária-rózsafüzér és segélyegylet mükedvelői előadásai a hangversenyvel egybekötött táncestélye (Kaszinó.)

Január 28. A soborsini önkényes tűzoltó-egyesület táncvizsgálma (Arany Szarvas.)

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári fiúiskola diszterem.) — A kishenyő-erdőhegyi kaszinó táncestélye.

Február 2. A posta- és távirda altisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncvizsgálma 1/2 10 órákor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivataloszolgák betegsegélyező- és temetkezési egyesületének táncvizsgálma (Vadember.) — A lippai állami, polgári és felső kereskedelmi iskolák hangversenyvel egybekötött táncestélye (József főherceg szálló.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncvizsgálma (Központi szálló.) — A kőműves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyező- és temetkezési egyesület táncvizsgálma (Krispin-terem.)

Február 17. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órákor.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/2 9 órákor.

(=) **Táncestély és mükedvelői előadás.** A világi Mária Rózsafüzér és segélyegylet január hó 27-én, a kaszinó nagytermében hangverseny és mükedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendez. Belépti díj: családjegy 6 korona, személy-jegy 2 korona. Kezdetre pont fél 8 órákor. Az estély műsora a következő:

1. Mendelsohn: Nyitány. Zongorán előadják: *Krausz Mariska*, *Valerián Stefánia* és *Balázs Ilona* urhölgyek. 2. A monolog. Vig monolog, előadja: *Valerián Stefánia* urhölgy. 3. Nessler: Salon kürt solo a Säkkingeni trombitásból, előadja: *Zerkovitz Rezső* ur szigorló gépészmérnök. 4. Kuruczdalok, *Krasánszky Péter* ur, áll. tanító zongora kísérete mellett énekli: *Molnár I.* ur. áll. tanító. 5. Rubinstein: Scène Russe. Zongorán előadja: *Zerkovitz Rezső* ur, sz. gépészmérnök. 6. Szép Ilonka. Melodráma, előadja: *Balázs Ilona* urhölgy. Kísért: *Balázs Lajos* ur joghallgató. 7. Vig monolog. Előadja: *Szántó Pál* ur, sz. gépészmérnök. 8. Magyar nóták, Zongorán előadja: *Balázs Lajos* ur, joghallgató. 9. Terschak: La Sirène. *Krausz Mariska* urhölgy zenekísérete mellett előadja fuvalán: *Bódi (Eicher) József* ur. isk. ig. tanító. 10. Egy szelendus hölgy. Egy felvonásos vígjáték: előadják: *Valerián Stefánia*, *Balázs Ilona* urhölgyek és *Bódi József* ur. 11. Ketterer: Grande Galoppe de Concert. Zongorán előadják: *Krausz Mariska* és *Valerián Stefánia* urhölgyek.

(=) **A soborsini önk. tűzoltó-egyesület** a fecskendő-szín és mászótorony építési alapja javára *Bárdy Kálmán* urnó, mint bálánya védnöksége alatt folyó évi január hó 28-án, az „Arany Szarvas” szálloda diszteremében, a soborsini zenekar közreműködése mellett zártkörű táncvizgalmat rendez. Belépti-díj: személyenkint 1 korona 60 fillér, családjegy 3 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdetre este 8 órákor.

(=) **Mulatság Lippán.** A lippai áll. polg. és felső keresk. isk. zenegyesülete február hó 3-án a József főherceg szállóban jótékony célu hangversenyt és táncestélyt tart. Személy-jegy 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdetre este 8 órákor.

SPORT.

+ **Az aradi atletikai klub** választmánya holnap, kedden este 9 órákor ülést tart a Központi kávéház külön termében. Az ülésen, mint az elnökség jelenti, ez uton hozza a tagok tudomására, fontos ügyek kerülnek napirendre.

TÖRVENYKEZÉS.

Jóltevőjének gyilkosa.

Érdekes gyilkossági ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék.

Treucsán Szinészie soborsini lakos jó barátságban élt a gazdag *Balteán Györggyel*, ki magányos, beteges ember volt s nem lévén örököse, minden vagyonát a barátjára iratta. Ezzel szemben az volt a kikötése, hogy Treucsán élete fogytáig tartsa el őt.

Három hétig voltak így együtt, mire vége lett a jó barátság, mert Treucsán jobban szeretett volna Balteán nélkül élni a vagyonban. Ettől kezdve azután háboruszkodásban állottak, melynek vége az lett, hogy Balteán György vissza akarta venni hálátlan barátjától, amit ráiratott.

Egy napon, mikor haza jött Treucsán, látta, hogy az udvaron egy megrakott szénásszekér áll, melyre az ő háztartásának felesleges koloncza, Balteán igyekezik kihajtatni. Világos volt előtte, hogy őt „vagyonában” meg akarja károsítani. Nagy dühbe jött erre s tultett azon a közmondásbeli tóton is, aki a gazdáját ki szokta verni házából, mert puskáért szaladt a házba s azt fogta jóltevőjére.

— Nem hagyod el azt a szénát — kiáltott reá.

— Nem hagyom, mert az enyém, — vágta ez vissza.

— Ha nem hagyod, *lelőlek*, — fenyegetőzött Treucsán s a fegyverét veszedelmes módon irányította feléje.

— Ide löj, ha mersz, — mondta Balteán, — és a kocsin felállva, verte a mellét.

A következő pillanatban eldőrdült a puska, melynek golyója belefuródott Balteán mellébe, oda, ahol az előbb még olyan vakmerően verte. Az öreg ember hang nélkül bukott a földre, hol meg sem mozdult többé: *a golyó halálát okozta.*

A gyilkos egy ideig bujdosott, de a csendőrök kézrekerítették s az aradi törvényszék fogházába került. Bünygyében ma volt kitzúve a végtárgyalás, melyen *Fábián Lajos* elnöklete alatt *Földes János*, és *Pogonyi Nándor* állott a büntető tanács; jegyző *Zih József* volt, a vádhatóságot *Lehrmann Viktor* alügyész képviselte.

A vádlott mindent bevallott töredelmesen, aminek, továbbá a tett elkövetése alkalmával való erős felindulásának enyhítő betudásával a törvényszék *hat évi fegyházra ítélte.*

§ **Hivatalból kirendelt védők.** Az aradi ügyvédi kamara az aradi kir. törvényszék részére a következő ügyvédeket rendelte ki védőül:

Barabás Béla dr., Czédly Károly dr., Heitz Nándor dr., Ispravnik Szevér dr., Kertész Miksa dr., Kralitz Lajos dr., Nagy Sándor dr., Németh János dr., Nemess Zsigmond dr., Opre Péter dr., Parecz Béla dr., Péntes Ákos, Pop István dr., Prekupás Illés dr., Révész Mór dr., Rosenberg Károly dr., Somló Ármán dr., Suciú János, Steinhardt Mór dr., Steinitzer Pál dr., Szalai Arnold dr., Szalay Károly dr., Szilvássy László dr., Tolnai János dr., Vannay János dr., Wolf Mihály dr.

§ **Királysártó munkavezető.** A múlt év június 8-án a tatarosi bányairodában *Radics György* bányamunkavezető több társával diskurálgatott. A beszéd a király koronázási emlékünnepeyéről folyt s e közben *Radics* sértő szavakkal támadt a király személyére. A budapesti büntetőtörvényszék királysértés vétsége miatt vonta ma felelősségre *Radics*ot. A tárgyaláson *Bakonyi* bíró elnökölt, a vádat *Pataky* dr. alügyész képviselte. A törvényszék beigazolta látta *Radics* vétkességét s elítélte *három heti fegyházra*. Az ítélet ellen az összes felek felebeztek.

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiacz legszebb díszmunkáját

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

című 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

című 32 koronás gyönyörű aczélmetszetekkel illusztrált díszmunkáját.

Beküldött czimekre mutatványszámokat az *Aradi Közlönyből* két hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

NAPIREND.

Január 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Boldogasszony eljegyzése. — Protestáns naptár: Boldogasszony eljegyzése. — Görög-keleti naptár (január 11.): Teodóz apát. — A nap fél 7 óra 22 perczkor, nyugszik 4 óra 30 perczkor. — A hold fél délelőtt, nyugszik 10 óra 3 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órákor 769 0 milliméter, delután 2 órákor 767 0 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órákor C° — 0.2 delután 2 órákor C° + 0.7. Szél iránya és ereje reggel 7 órákor EK. 1. delután 2 órákor DN. 2. Felhőzet reggel 7 órákor borult, ködös. delután 2 órákor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm. hó.

Időjelölés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Jelentékeny csapadék nélkül, enyhe, éjjeli fagy.

Szabadeágharozli emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-3. emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától delután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn delután 4-5, pénteken delután 4-5 és szombaton délelőtt 11-12 óráig. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti ülésterem.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **Az ottlakai vásár.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó *Ottlaka* községben a hetenként szombaton tartatni szokott állatfelhajtás nélküli hetivásár ezentul, ha szombatra ünnep esik, az előtte való napon, azaz *pénteken* tartassék meg.

— **Fizetéseképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Adler Samuel, *Mezőkövesd*. — Goldenberg Sándor és Grünbaum H. Salamon keresk. czég, *Budapest*. — Huppert Lajos, *Békés*. — Fischer Jakab *Budapest*. — Weisz Jakab, *Békés*. — Spitzer Ferencz, *Budapest*. — Flamm József, *Budapest*. — Fodor Lipót, *Budapest*. — Ifj. Szalay Sándor, *Beregszász*. — Rosenberg és Wigner, *Czegléd*. — Riesz Béla, *Zenta*.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 22.

Déltőzsde. Buzakinálat kielégítő, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 25.000 métermázsra került forgalomba, 5 krajczárral magasabb áron. Egyéb gabonaművekben kevés forgalom. Időjárás ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.78— 7.79
Buza szeptemberre	7.85— 7.86
Rozs áprilisra	6.47— 6.48
Zab áprilisra	5.08— 5.09
Tengeri májusra	5.01— 5.02
Repcze szeptemberre	11.65—11.70

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.82— 7.83
Buza szeptemberre	7.89— 7.90
Rozs áprilisra	6.46— 6.47
Zab áprilisra	5.10— 5.11
Tengeri májusra	5.01— 5.02
Repcze szeptemberre	11.75—11.95

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	748.60
Magyar hitelrészvény	746.—
Leszámitolóbank részvény	503.—
Rima-Murányi vasmű részvény	667.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	641.50
Közuti vasut	676.50
Városi villamos vasut részvény	341.—

Vasuti közlekedés.

— Ervényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul.	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőlt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.45
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. e. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesreg szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

REGENY-CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Írta: H. G. Wells.

Az Aradi Közlöny számára fordította:

[31] **Mikes Lajos.** [Utánnyomás tilos.]

(Vége.)

XXII.

Egyedül.

Este utra keltem, s gyöngye délnyugati szél segítségével kiveztem lassan a nyílt tengerre. A sziget egyre kisebb lett mögöttem s a gomolygó gőzesomó egyre vékonyabb vonallá enyészett a forróságban. Az óceán végre elfodta előlem utolsó nyomát is a sötét alacsony földfoltnak. A napvilág, a nap ragyogó fénykoronája, utolsó őzönlött az égboltozatról, s aztán letűnt, mint valami elhuzott világló függöny, s végre rám borult a mérhetetlenség kék árja, a melyet elföd az ember elől a nap fénye, s kezdtek feltűnedezni fölöttem a csillagok. A tenger néma volt, az égbolt néma volt; egyedül maradtam az éjjel és e némasággal.

Igy haladtam három napig az árban; közbe-közbe ettem, ittam, s tündöttem azon, a mit keresztüléltem, nem is igen vágyódva arra, hogy újra embereket lássak. Egyetlen piszkos rongydarab volt rajtam, s hajam kuszált rendtelenségben lógott nyakamba. Bizonyos, hogy a kik rám akadtak, örültek tartottak. Furcsa dolog, de úgy volt, hogy nem kíváncsítottam

vissza az emberek közé. Örültem, hogy kiszabadultam az undok fenevadak közül. A harmadik nap végre rám bukkant egy Apiából San Franciskóba haladó brig. A hajón lévőek közül senkisémm akarta hinni történetemet. s azt hiték, hogy a magány és a veszedelem megörjített. Attól tartva, hogy ez lehet mások véleménye is, nem is beszéltem el többé senkinek történetemet, s azt mondtam, hogy nem emlékszem vissza semmire a *Lady Vain* pusztulása és a megmentésem között eltelt időből.

A legnagyobb körültekintéssel kellett eljárnom, hogy meneküljek az örülség gyanujától. Borzalmas emlékeim szüntelenül üldöztek. S bármily természetellenes dolognak lássék, mikor visszatértem az emberek közé, a remélt bizalom és rokonszenv helyett egyre növekedett bennem az a bizonytalanság s az a félelem, a melyet a szigeten való tartózkodásom alatt éreztem. Nem tudom, elhiszi-e valaki, de bizonyos, hogy csaknem úgy álltam szemben a sziget fenevadjaival.

Azt mondják, hogy a félelem betegség; de bárhogyan van, arra esküszöm, hogy éveken keresztül oly nyughatatlan félelem tartotta fogva kedélyemet, a minőt egy félig megszelidített otyoszlánkölyök érezhet. Zavarodottságom különös formában nyilatkozott meg. Folyton azt gondoltam, hogy azok a férfiak és nők, a kikkel találkoztam, állatemberek, ember képére alakított fenevadak, a kik nemsokára elkezdnek visszafejlődni, s elárujják állati lényüket. Különös állapotomba csak egyetlen egy embert avattam be, a ki ismerte volt Moreaut személyesen, s a ki félig meddig elhitte történetemet. Elmeorvos volt, s mondhatom, sokat köszönhetek neki.

Bár azt nem is remélem, hogy a rémes sziget emlékeitől valamikor teljesen megszabadulok, ez az emlék legtöbbször úgy van meg csak bennem, mint távoli, elmosódó ködkép; de olykor-olykor hirtelen szétterjed a ködkép felhője s elborítja az egész égboltozatot. Ilyenkor szétnézek embertársaim között s remegve járok utamon. Hideg, ragyogó ábrázokat látok magam körül, vagy veszedelmes, komor arczokat; s nincs meg egyikben sem az eszes lélek nyugodt fensőbbsege. Mintha látnám, hogy felülkerekedik bennök az állat; s megismétlődik előttem újra a szigetlakók borzalmas visszafejlődése. Tudom, hogy ez csak képzelődés, hogy a férfiak és nők körülöttem valóságos férfiak és nők, igazi emberek, tökéletes eszes lények. s azok is maradnak mindörökké, tele emberi szenvedélyekkel, felszabadulva az ösztönök ereje alól, a kik nem rabszolgái semmiféle phantastikus törvénynek, és lényükben mások, mint az állatemberek. De borzadok tőlük mégis, kíváncsi tekintetük, kutatásaik, jó akaratuk megborzogat, s azután epedek, hogy egyedül legyek, távol az emberektől.

Ezért közel is lakom a széles, szabad síksághoz, s ha ráborul lelkemre ez az árnyék, odamenekülök. A mig Londonban laktam, borzadályom csaknem elviselhetetlen volt. Nem szabadulhattam az emberektől; a zárt ajtókat nem órtak meg tőlük. Ha erőt véve magamon, kimentem az utcákra, zsákmányra éhes aszszonyokat láttam magam körül, irigyen rám tekintő tolvajpillantású férfiakat, sápadt, köhögő munkásokat, a kik úgy vonták maguk után lábukat, mint a sebzett szarvas, s meggömbült, bamba öregeket, a kik mormogván börtörkáltak odább a csufolódo utcagyerekek között. Ha ilyenkor bementem valami könyvtárba, zsákmányra éhes türelmes arczokat láttam a könyvekre hajolva. Különösen undorított azoknak az üres, kifejezés nélkül való arca, a kik vasuton vagy kocsin utaztak. Mintha csupa halottat láttam volna, úgy, hogy nem is merem csak teljesen egyedül utazni. S mintha magam sem lettem volna eszes lény s hanem furcsa egy bántalmakban gyöttrődő esztelen állat, a melynek az a sorsa, hogy egyedül bolyongjon, mint a csordából kivert bika.

De most már, hála Istennek, nagyon ritkán száll meg az ily hangulat. Kiszakítottam magam a városok zürzavarából, s bölcs könyvek között töltöm életemet, a melyeken mint a kiváló szellemek fényével megviláított ablakon szemlélem a földi életet. Idegeneket alig látok, háztartásom nagyon kicsiny. Kémiával foglalkozom csaknem mindig s a legtöbb derült éjszakát csillagászati tanulmányokkal töltöm el. Ott a ragyogó égi seregekben végtelen békére

és vigasztalásra lelvergődő lelkem. Nem tudom, miért vagy hogyan? De azt hiszem, ott rejlik a csillagokban az anyagvilágot kormányzó hatalmas, örök törvény, s nem az emberek hétköznapi gondjaiban, büneiben és zavaraiiban, s a mi több az emberben az állatnál, az ott találhatja meg csak reményét és vigasztalását. A remény tartja csak bennem az életet. S így reménnyel telve, elhagyatottan, végzem történetemet.

Preudick Ede.

Városi színház.

Bérlet 105. sz.

Páratlan.

Kedden, 1900. évi január hó 23-án

Az idegesek.

Vigjáték 3 felvonásban. Sardou után fornitotta: Feleki M.

SZEMÉLYEK:

Bergerin	Andorffy P.	Jegyző	Hajnal D.
Tuffier	Mezei Péter.	Luci	Harmath J.
Marteau	Bács Károly.	Mari	Tajkerti B.
Tiburee	Gáthi K.	Placid	Tobaine.
Caesar	László Gy.	Tuffierné	Bácsné.
Lajos	Pethes Imre.	August	Palóczi Pal.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

„HITELTUDÓSÍTÓ“

KERESKEDELMI ÉRTESÍTŐ-IRODA

ARADON.

(Tulajdonos: HEES VILMOS.)

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad olcsón, gyorsan: 438

KERESKEDŐKRŐL,
IPAROSOKRŐL,
MEZŐGAZDÁKRŐL,
MAGÁNSZEMÉLYEKRŐL.

Összeköttetések egész Magyarországgal!

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—márczius hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit diszkötésben, azonfelül a

Magyar Színművészet

gazdagon illusztrált könyvét — mig a készlet tart — ingyen megkapják.

Világos nagyközség előjárósága.

126—1900. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy világos nagyközség határában folyó évi január hó 9-én 1 darab 7 éves daruszörű közép természetű ellős tehén 100 korona értékben felfogatott.

A tulajdonos folyó évi január hó 31-ig alulirt községi előjárónál jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Világos nagyközség előjáróságától, 1900. évi január hó 10-én. 454.

Grek Demeter
községi bíró.

Török János
közs. jzó.

227—1909. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tisztí fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lótarási általánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s kik arra a tisztí orvosi vizsga letétele által minősítvék, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

293—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kérődzőknek és sertéseknek Magyar, Horváth és Szlavon országok területéről Ausztriába való bevitele tekintetében f. évi január hó 18-án érvénybe lépett forgalmi korlátozásokat tartalmazó 390. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi január hó 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

296—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérődzőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 389 számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi január hó 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Szabolcs rendezett tanácsú város és a szakolczai járás egész területéről származó hasított körmű állatoknak Ausztriába való bevitele megtiltatott.

Aradon, 1899. évi december hó 24-én.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

268—1900.

Hirdetmény.

Az aradvárosi izraelita hitközség adót fizető tagjai ezennel értesítetnek, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a hitközség előjárósága által megállapított f. évi, valamint netalán hátralékban lévő hitközségi adójuk a városi pénztárban fizetendő.

A netalán késedelmes fizetőktől az esedékes és hátralékban lévő összeg a városi adóügyosztály által 1883. évi 44. t.-cz. 55--66. szakaszaiban megszabott eljárás szerint közli. azgatási végrehajtás útján fog beszédetni.

A hitközségi előjárósága által előirt és a kirótt adót feltüntető könyvecskék a jelentkező feleknek a városi adóügyosztály hivatalos helyiségében (illeték és idegen adót kezelő b. osztály, földszint, ajtó 1. sz.) folyó hó 8-ától kezdve átvehetők.

Arad, 1900. jan. 9.

A városi tanács.

17349—899.

Hirdetmény.

A beállott havazásokból kifolyólag felhivatnak a ház és telektulajdonosok, miszerint házuk és telkük előtt elvonuló gyalogútról a havat mindannyiszor, a hányszor az szükséges, lesepertessék; olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészporral behintessék, mivel ennek nem teljesítése esetén a gyalogutak gondozása tárgyában alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

Tetőkről és erkélyekről havat lehánytani csak esti 8 órától reggel 9 óráig szabad. A lehányt hó a gyalogjárókról azonnal a gyalogjáró mellé letaszítandó. Addig míg ezen munka végeztetik a gyalogjárón a járókelőket figyelmeztető jelző teendő. A hó lehányási munkálatokat végeztető által azon felül ör állítandó ki a járókelők és közlekedők figyelmeztetése végett,

Szükség esetén a hó nappali órákban is letakarítható, de erre előzetesen az én engedélyem kérendő ki.

A házak udvaraiban összegyűlt és kihordatni szokott hó mennyiség lerakóhelyeül: a Maros meder, a szemét lerakó helyek, a száraz hid baloldalán és a Hercz féle fatelep mögött elterülő mélyedés, — a nagyváradai út mellett a Jellinek és Schlesinger fatelep mögött az élővíz csatorna mellett levő mélyedés és a Kossuth utca végén levő hid baloldalán az élővíz csatorna balpartjára elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad 1899 december hó 10.

Sarlot Domonkos,
főkapitány.

1 főnyeremény 100.000 korona értékű tárgy,**3 főnyerem. egyenkint 20.000 kor. értékű tárgy stb.,**

20% levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett.

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyel.

Minden sorsjegy még négy húzáson utánfizetés nélkül játszik, dacára annak egy sorsjegy ára

csak egy korona.

III-ik húzás visszavonhatlanul

már holnap.

Sorsjegyeket ajánl a

451

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

kezelősége, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárával és minden dohánytőzsdé.

A női szépség emelésére,
tökéletesítésére s fenn-
tartására a legkitűnőbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
liszta és zsírmentes ké-
szítmény a . . . . .

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mitessz) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdö bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánltnak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

1—1900. mgb.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tesszük, hogy azoknak, a kik a belvárosban, Sarkad, Erzsébet, Ség, Pöltura külvárosokban laknak, a kamarási hivatalnál, azoknak pedig, a kik Gáj külvárosban, és a tanyákon laknak a Gáj külvárosi alkapitányi hivatalban be kell jelenteniök, hány darab juhot, vagy sertést kívánnak a folyó évben a városi leelőkre bocsátani.

A bejelentésekre folyó évi január hó 22., 23., 24., 25., 26., napjait tűzzük ki határidőül, a melyen túl bejelentések el nem fogadtatnak.

A bejelentés alkalmával lesznek kiállítva a kötelezvények a legelletési díjak azon részére, a melyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem folyó évi agusztus hó 20-ig fizethetők le.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1800. évi január hó 18-iki üléséből.

Kiadta
Vannay,
aljegyző.